

ΑΥΓΕΙΣ

Έκδοση των Απανταχού Καιτσιωτών

ΕΜΡΑ: Πατησίων 4, Αθήνα 106 77 • Χρόνος πρώτος • Αριθμός Φύλλου 7 • Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2004

Χωριανοί και συμπατριώτες, φίλες και φίλοι αναγνώστες

Ζίναι μικρός ο χώρος αυτής της στήλης ν' αναφερθούμε με σ' όλους τους ευεργέτες χωριανούς ζώντες και τεθνεώτες για την ΚΑΪΤΣΑ και το Σύλλογό μας.

Είναι επίσης, ομολογούμε, φτωχή η γνώση μας για τις ευεργεσίες του καθένα. Κι αν κάποιον ή κάτι παραλείψουμε θα θεωρηθεί, φοβούμεθα αδικία. Κι αυτό ασφαλώς δεν είναι στις προθέσεις μας. Εξάλλου χρόνια τώρα στα σχολεία της ζήσης μάθαμε πως είναι καλό να ομιλούμε μονάχα γι' αυτά που γνωρίζουμε. Ή τουλάχιστον γι' αυτά, που πιστεύουμε πως γνωρίζουμε. Σημειώστε παρακαλούμε τη δέουσα βαρύτητα στη λέξη «πιστεύουμε».

Έτσι, τούτη η πένα βουτήχτηκε στη σκέψη και την ψυχή των περισσότερων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου κι είπαμε ν' αναφερθούμε στους σύγχρονους ευεργέτες.

Σ' αυτούς, που είχαμε την τύχη, τη χαρά και την τιμή να συναντήσουμε ως «λίθους ακρογωνιαίους» πλάι μας. Και τρανή μεν η τιμή, βαρύ όμως το χρέος σε μας για την σωστή κι απρόσκοπτη αξιοποίηση της ευεργεσίας.

Φίλτατοι και αξιότιμοι κ.κ. **ΑΝΤΩΝΗ, ΓΙΑΝΝΗ και ΘΑΝΑΣΗ ΨΑΛΛΙΔΑ** του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ**, επιτρέψτε μας αυτά τα ταπεινά ρήματα ως ελάχιστο χρέος ανταπόδοσης στην ευεργεσία, ελπίζοντες να πορευόμεθα αντάξιοι των προσδοκιών για την προσφορά σας.

Σεις, ακτινοβολούντες αξιοπρέπεια και εκπέμποντες αρετή και σεβασμό προς το Σύλλογο και την ΚΑΪΤΣΑ υιοθετήσατε την εφημερίδα του Συλλόγου μας.

Επιπρόσθετα δε και απρόσμενα για μας, επιχορηγείτε για δεύτερη φορά, μεγάλο μέρος των πολιτιστικών εκδηλώσεων στο χωρίο μας.

Σε μας μένει το χρέος ν' αγωνιζόμαστε ώστε να μη λερωθούν οι αξίες της ηθικής και της εντιμότητας κι ούτε ν' αγγίχτούν οι απαξίες της διαπλοκής και της αδιαφάνειας.

Σεις φίλτατοι, προσφέρετε κομμάτι της περιουσίας σας, αφιέρωμα στην πατριδική γη και στους πατριώτες. Η ΚΑΪΤΣΑ και μεις σας οφείλουμε τιμή κι ευγνωμοσύνη.

Σ' αυτό το σημείο όμως αγαπητοί μας θα ήταν παράλειψη να μην κάνουμε τιμητική αναφορά σ' ένα πρώην πρόεδρο του Συλλόγου μας, ο οποίος με το δικαίωμα πολλές φορές στη διαφορά αν και χρόνια μακριά απ' τη Διοίκηση του Συλλόγου, φαίνεται ν' αγωνιά και να καταδεικνύει έμπρακτα το ενδιαφέρον του για τη διατήρηση, την ενίσχυση και την καλή λειτουργία του Συλλόγου μας. Ομιλούμε για τον αγαπητό **Κώστα Αντωνούλα**, που αποτέλεσε μάλιστα και το συνδετικό κρίκο του παρόντος Διοικητικού Συμβουλίου με τους εκλεκτούς αδελφούς **ΨΑΛΛΙΔΑ**.

Αγαπητοί συγχωριανοί, φίλες και φίλοι αναγνώστες το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας τιμά βέβαια κι όλους του ΚΑΪΤΣΙΩΤΕΣ, που ορμητική και ακαταγώνιστη σκέψη τους γιομάτη αγάπη καλπάζει στην ΚΑΪΤΣΑ.

Τιμούμε όμως πάντα και ιδιαίτερα, τα μαργαριτάρια εκείνα του χωριού μας, τα παιδιά με τη **«σφραγίδα της δωρεάς»** κι αφήνουμε αδέσμευτα τα συναισθήματά μας να εκδηλωθούν, χωρίς εγωισμούς, υποκρισία ή έλλειψη παρρησίας και ειλικρίνειας.

Έτσι παραδίδοντας τα μικρά και ταπεινά τούτα ρήματα σ' όλους τους χωριανούς, τ' αφιερώνουμε στους σύγχρονους ευεργέτες αδελφούς **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΨΑΛΛΙΔΑ** ως ελάχιστη κιβωτό μνήμης και ως αιώνια πηγή έμπνευσης και παραδειγματισμού για όλους μας.

ΚΑΛΗ ΑΝΤΑΜΩΣΗ ΤΟ Δ.Σ.

Άρθρο της Προέδρου

Φτάσαμε πάλι στο καλοκαιράκι. Καλοκαίρι στην ΚΑΪΤΣΑ μας. Το μεγάλο αίθριο της ψυχής των ΚΑΪΤΣΙΩΤΩΝ. Ένα διάλειμμα στη ζωή μας, μια ανάσα ζωής. Το φως, ο ήλιος, οι φυλλωσιές και οι δροσιές τους μας προσκαλούν **επάτε!** Κι οι μετανάστες χωριανοί με ένα νόστο, μια αναμονή, μια επιθυμία επιστρέφουμε εκεί από όπου ξεκινήσαμε. Εκεί στην ξέμακρη γωνιά της γενέτειρας όπου οι πυγολαμπίδες χαμηλά στους θάμνους είναι το φως των αναμνήσεων πάνω απ' τη γη των παιδικών μας χρόνων.

Έτσι στα καλοκαιρινά διαλείμματα, στην ΚΑΪΤΣΑ ξανακρατάμε το νήμα της ζωής των γνωστών και φίλων, έστω για λίγο.

Πρωινό καφέ στη σκιά της κληματαριάς, ή της μουριάς, της ακακίας, του πλατάνου ή του αθάνατου στην αυλή του αρχοντικού μας κι ύστερα πολλοί κατηφοϊζουν ή ανηφοϊζουν στου **Πάνου**, στου **Λάκη**, στου **Αλέκου**, στης **Άννας** ή στης **Σοφίας** όπου γίνονται συνεχείς συνδέσεις... με τα προηγούμενα.

Κι όσοι για οποιανδήποτε λόγο δεν φτάσουμε στην ΚΑΪΤΣΑ ή αργήσουμε να πάμε, πληθωρικές θύμησες κυκλώνουν το μυαλό μας κι οι σκέψεις μας γοργόφτερες πετούν στ' αλαργινά γνώμια μέρη, έτσι που πολλές φορές κρατούν πεισματικά οφέλαντοιχτα τα βλέφαρά μας. Του γυρισμού ο ανασαρμός γλυκαίνει, τη θύμηση για την ΚΑΪΤΣΑ κι ενώ είμαστε μακριά είναι σαν να είμαστε εκεί.

Εκεί στο μαχαλά, στη γειτονιά, στον καφενέ ή στη ρούγα όπου ανά πάσα στιγμή «ανατέμονται τα πολιτικά, τα κοινωνικά, τα στρατιωτικά, τα ερωτικά τα εκπαιδευτικά και πάσης φύσεως προβλήματα της εγχώριας ή παγκόσμιας δραστηριότητας και λαμβάνουν βέβαια ...«θετική και γόνιμη λύση».

Εκεί όπου έρχονται στο νου μας και μας συγκλονίζουν καταχωνιασμένες παλιές ιστορίες, γεγονότα ή πράξεις, που οι πηγές τους χάνονται στην τροπική βλάστηση των ΚΑΪΤΣΙΩΤΙΚΩΝ μύθων.

Και μεις επιμένουμε να τις διηγούμεθα ξανά και ξανά, όσες διασώσαμε, αποδίδοντας έτσι, μυθικές διαστάσεις στις αργόσυρτες μέρες του καλοκαιριού στο χωριό μας.

Έτσι περνούν οι καλοκαιρινές μέρες στην ΚΑΪΤΣΑ σαν ένα διάλειμμα και κρίκος των καιρών, που ακολουθούν, των χρόνων που έφυγαν, των φίλων που αλλάζουν και των στιγμών μιας ολόληης ζωής.

Οι απρόσμενοι συνειδομοί των λίγων ημερών στο χωριό ανασταίνουν όλες τις μνήμες κι όλες οι αισθήσεις γιομίζουν χρώματα, γεύσεις, ήχους οψεις κι αφές.

Κι αν επιμένεις, συναντάς τη σιωπή στη μοσχοβολιά της νύχτας. Που και που καμιά φωνή ήταν από τη χελιδονοφωλιά της σκεπής, κανένα λιθαρόκι, που κατρακυλάει προδίδοντας το δρόμο της αλεπούς καθώς ψάχνει για κυνήγι. Κι άλλες φορές τη φωτεινή, πασίχαρη, θαμπωτική γραμμή κάποιου αστεριού, που ξεκολλάει από το στερεό ωμα.

Φυλλωσιές, λούλουδα, ανταύγειες, πορφυρένια δύση ζωντανή ανατολή, ασημένια πανσέληνος, αυγερινός και πούλια, έναστρος ουρανός και ξετρελαμένα τζιτζικιά συνθέτουν αυτό που όλοι μας λέμε ΚΑΪΤΣΑ.

Έτσι ανασαίνουμε το άρωμα της ζωής!

Τί αλαφράδα!!

Έτσι αισθάνομα πως θα γυρίσει και τούτη η χρονιά... Καλημέρα!

**ΚΑΠΟ ΚΑΠΟΚΑΙΡΙ
ΚΑΙ ΚΑΠΗ ΑΝΤΑΜΩΣΗ
στην ΚΑΪΤΣΑ**

ΛΟΓΙΑ ΑΝΑΓΓΕΙΑΙΑ

Ειδήσεις - Σχόλια - Επικοινωνία

ΥΔΡΟΓΕΩΛΟΓΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

Στις 22-3-04 με την ευκαιρία της Παγκόσμιας ημέρας για το νερό, πραγματοποιήθηκε ημερίδα στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών στην Αθήνα.

Έγιναν ανακοινώσεις και εισηγήσεις από αρμόδιους Πανεπιστημιακούς Καθηγητές και επκροσώπους των εμπλεκομένων Υπουργείων, όπου ακούστηκαν απόψεις, επιστημονικές μετρήσεις και προτάσεις μέτρων εξυγίανσης, όπου απαιτείται, για το πόσιμο νερό της πατρίδας μας.

Συντονιστής και Πρόεδρος αυτής της ημερίδας, που είχε θέση Συνεδρίου ήταν ο διακεκριμένος συμπατριώτης μας, καθηγητής του **Αριστοτελείου Παν/μίου Θεσσαλονίκης** στο τομέα της Υδρογεωλογίας κ. **Γεώργιος Σούλιος**.

Λαμβάνοντας υπόψη την παραπάνω λαμπρή επιστημονική δραστηριότητα του κ. Σούλιου του απευθύναμε έκκληση όπως προβεί σε δικές του επιστημονικές έρευνες και μας γνωστοποιήσει, προς ενημέρωση των αναγνωστών μας και ημών των χωριανών, στοιχεία για το νερό της πηγής των λουτρών ΚΑΪΤΣΑΣ - ΔΡΑΝΙΣΤΑΣ. Με μεγάλη μας χαρά κι αμέτρητες ευχαριστίες προς τον ίδιο δημοσιεύουμε στη σελίδα 6 άρθρο, που είναι αποτέλεσμα προσωπικής του επιστημονικής έρευνας, επιτόπιας και βιβλιογραφικής.

ΠΩΣ ΘΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΕΙ Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ ΤΩΝ ΛΟΥΤΡΩΝ ΜΑΣ;

Εκεί στους τόπους της «αιώνιας πηγής», στα λουτρά του χωριού μας, άμα πας σε μαγεύει πολλές φορές η φωνή του αηδονιού. Η ρεματιά αχολογεί από ένα πλήθος ακατάπαυστους γλυκούς λαρυγγισμούς. Όμως γιατί ο τόπος δεν αξιοποιείται περισσότερο για λογαριασμό των δυο κοινοτήτων ΚΑΪΤΣΑΣ - ΔΡΑΝΙΣΤΑΣ; Τα λουτρά χρειάζονται έργα. Τί περιμένουν οι αρμόδιοι;

Ο Δήμαρχος Ξυνιάδος κ. **Γ. Τσιαγκλάνης** πληροφορούμεθα πως αυτή την άνοιξη, αυτό το καλοκαρι μετασκέπτεται τους τόπους συχνότερα. Μακάρι νάχει κάτι καλό στα σχέδιά του.

Όσο για τα ταβερνεία στα λουτρά, καλά κρατούν. Ο **Παναγιώτης κι η Βάσω Ζαθού** είναι οι καινούριοι ενοικιαστές της Δημοτικής ταβέρνας με την αχόρταγη καλοκαιρινή δροσιά. Θα την κρατάν, μας είπαν, ανοιχτή και το χειμώνα. Τα Σαββατοκύριακα όμως. Μακάρι αυτός ο τόπος νάχει και το χειμώνα στην επιβλητική αγκάλη του, ανθρώπινη συντροφιά!!

Η ΚΙΝΗΣΗ ΝΕΩΝ ΚΑΪΤΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙ

Ο **Χαρίλαος Κωνσταντίνου** διέθεσε στην Κίνηση Νέων του χωριού μας το ποσό των τριακοσίων ευρώ (300), για τις ανάγκες της Κίνησης. Τα παιδιά της ΚΑΪΤΣΑΣ τον ευχαριστούν και μέσω της εφημερίδας μας και του εύχονται υγεία και προκοπή.

Στις 26-4-04 πραγματοποιήθηκε στο γραφείο του Τοπικού Συμβουλίου στην ΚΑΪΤΣΑ, συνέλευση του **ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ**. Τα θέματα ήταν οικονομικού ενδιαφέροντος, απολογιστικά για τον περασμένο χρόνο και προϋπολογιστικά για το νέο έτος. Συζητήθηκαν επίσης αιτήματα για εγγραφές νέων μελών. Αιώνιοι ΚΑΪΤΣΙΩΤΕΣ! Φωνάζουν, διαφωνούν, βλέπουν μερικοί κακύποπτα κάποιους άλλους, πολλές φορές μιλάει άσχημα ο ένας στον άλλον, εξομολογούνται δυνατά και συνήθως στο τέλος συμφωνούν μέχρι να διαφωνήσουν πάλι για να συμφωνήσουν τελικά πώς ελάχιστα μπορούν να κάνουν με φωνές, κόντρες και διχόνιες. Σ' αυτή τη Γενική Συνέλευση είχαμε την τύχη να βρεθούμε και πάριοι Καϊτιώτες της Αθήνας προκειμένου να στηρίξουμε την εγγραφή νέων μελών, μιας και οι ίδιοι ήμασταν αιτούντες εγγραφής. Περιμένουμε ακόμη το Δ.Σ. του Συνεταιρισμού να μας γνωστοποιήσει τί απέγιναν οι αιτήσεις των υποψήφιων μελών...

Στη Γενική Συνέλευση που αναφέρεται παραπάνω παμψηφεί τα μέλη του Συνεταιρισμού αποφάσισαν την επιχρήγηση του Συλλόγου Απανταχού ΚΑΪΤΣΙΩΤΩΝ με το ποσό των τριάντα χιλιάδων (3.000) ευρώ για την πραγματοποίηση των πολιτιστικών εκδηλώσεων του 2004 στην ΚΑΪΤΣΑ.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου εκφράζει τις ευχαριστίες προς όλα τα μέλη του Συνεταιρισμού για τη συμπαράσταση στην επίτευξη του κοινού στόχου που αφορά στις επιτυχείς εκδηλώσεις. Σας ενημερώνουμε επίσης ότι προς το παρόν το ποσό που εισπράξαμε από τον πρόεδρο του Συνεταιρισμού είναι δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ. Μέχρι τις εκδηλώσεις ελπίζουμε να εισπράξουμε και τα υπόλοιπα.

Άλλο η φιλία, άλλο το συναίσθημα κι άλλο η Διοίκηση αγαπητοί μας. Το Δ.Σ. του Συλλόγου ύστερα από μακρόχρονη διαλογική συζήτηση απεφάσισε, για πολλούς λόγους, να πραγματοποιήσουν οι φετινές εκδηλώσεις στο γήπεδο του Μπάσκετ της ΚΑΪΤΣΑΣ.

Με καλή πρόθεση δια ζώσης και τηλεφωνικά απευθυνθήκαμε στους μαγαζάτορες του χωριού μας προκειμένου να αναλάβουν όλοι μαζί ή όπως αλλιώς με δίκαιες διαδικασίες το σέρβις των παρευρισκομένων για τις εκδηλώσεις. Ο καθένας για τους δικούς του λόγους δεν θέλησε να ανταποκρι-

θεί. Έπρεπε να δοθεί λύση. Αυτό και κάναμε. Αναθέσαμε το σέρβις σε ανθρώπους της ευρύτερης περιοχής οι οποίοι θα μας προσφέρουν πλούσια ποικιλία με ντόπια «κοψίδια» και καλή εξυπηρέτηση. Κανείς δεν είναι υποχρεωμένος να κάνει περισσότερα ή λιγότερα απ' αυτά που τον κάνουν να νοιώθει ελεύθερος χωρίς να καταστρηγει τις αξίες.

Είναι καλό όλοι να πιστέψουμε και να αγωνιστούμε ώστε οι εκδηλώσεις να πάνε καλά. Ψυχραιμία αγαπητοί μας και καλή πρόθεση ας επιδείξουμε όλοι.

Καλωσορίζουμε στην εφημερίδα τις διακριτικές και τεκμηριωμένες σκέψεις του **Νίκου Θανασιά**, που αφορούν στις οικογένειες των Σαρακατσανάων, που ήρθαν και ενσωματώθηκαν στο χωριό μας συνεχίζοντας τη ζωή τους στην ΚΑΪΤΣΑ ως γνήσιοι ΚΑΪΤΣΙΩΤΕΣ εδώ και πολλά - πολλά χρόνια.

Ελπίζουμε να συνεχίσει να γράφει γιατί απ' όσα εννοήσαμε έχει πολλά να μας πει και... από πρώτο χέρι! Να διαβάζαμε και λίγες ιστορίες, που μολόγαγε ο αείμνηστος λεβέντης παππούς-Γιάννος!!!

Στον καλό και γνήσιο λόγο έχουμε όλοι δικαίωμα και υποχρέωση.

Με τιμή και χαρά υποδεχόμαστε επίσης έναν καινούριο στην εφημερίδα μας αρθρογράφο. Παλιό και πολυδιαβασμένο, εμείς τον αντιλαμβανόμαστε με τη μικρή μας γνώση απ' τα γραφόμενά του.

Λαμβάνοντας υπόψη την εκτίμησή μας ελπίζουμε να συγχωρέσει τη μικρή τούτη αναφορά ο κ. Κ.Π. στο πρόσωπό του. Καλωσόρισε αξιότιμη ΚΑΪΤΣΙΩΤΗ και ελπίζουμε να συνεχίσεις. Εσύ κι αν έχει να μας πεις...

Πολλοί συγχωριανοί μας χρειάστηκαν τον περασμένο χρόνο αίμα. Δεν την αρνηθήκαμε σε κανέναν. Μακάρι να μην συμβεί, αλλά αύριο μπορεί να χρειαστούμε όλοι. Γι' αυτό ας τολμήσουμε, όσοι είμαστε υγιείς να δώσουμε μια φιλάλη αίμα. Κάνει καλό. Τόλμη θέλει. Σας περιμένουμε. Σάββατο 31-7-04 στην ΚΑΪΤΣΑ, ώρα 9:30 π.μ.

Τελευταία στιγμή κλέψαμε λίγο χώρο ν' αναφερθούμε στο γεγονός που απρόσμενα τον τελευταίο καιρό συντάραξε την ΕΛΛΑΔΑ και τους απανταχού ΕΛΛΗΝΕΣ. Η Εθνική ποδοσφαιρική ομάδα της ΕΛΛΑΔΑΣ, όπως όλοι είδαμε όχι σ' ονειρού αλλά σε πραγματικότητα, σήκωσε, χαροποίησε, ζωντάνεψε, ξύπνησε, συγκίνησε και προπαντός ένωσε με κοινές αποκοινωνίες ίσως αξίες την Ελλάδα με τους Έλληνες.

Ο Σύλλογός μας ταπεινά τους λέει «ΕΘΝΙΚΗ ΕΛΛΑΔΟΣ γεια σου...»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Πέμπτη 29 Ιουλίου 2004

Πρωί: Προετοιμασία του χώρου των εκδηλώσεων.

Βράδυ: Λαϊκή και ρεμπτική βραδιά με τα ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΔΟΜΟΚΟΥ

Παρασκευή 30 Ιουλίου 2004

Πρωί: Θεία λειτουργία και φαγοπότι με φασολάδα, πίτες και τα

συναφή στην Αγία Παρασκευή.

Βράδυ: Θέατρο σκιών με το Θανάση Σπιρόπουλο.

Σάββατο 31 Ιουλίου 2004

Πρωί: Αιμοδοσία στο Αγροτικό Ιατρείο της ΚΑΪΤΣΑΣ, αρχομένης από 9.30 π.μ.

Απόγευμα: Διαγωνισμός Σκάκι στην καφετέρια της ΚΑΪΤΣΑΣ.

Βράδυ: Κεντρική βραδιά με παραδοσιακούς χορούς απ' τους Νέους, μικρούς και μεγάλους των χορευτικών της ΚΑΪΤΣΑΣ. Απονομή Δραγούνειων Βραβείων και ολονύχτιο γλέντι με τη συνοδεία του εκπληκτικού και υπέροχου ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΓΚΑ, της ΤΖΟΥΛΙΑΣ και της παρέας τους.

Κυριακή 1η Αυγούστου 2004

Δίκην ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΠΑΙΓΝΙΔΙΩΝ Σκλαβάκια, Μήλα, Τσιλίκα στο χώρο των εκδηλώσεων κι όσο αντέξουμε. Τί λέτε;

Μετά πάμε στα Λουτρά;

«Αγγείες»

Εφημερίδα των Συλλόγου των Απανταχού Καϊτιωτών Μαχρυζάχης Φθιώτιδας

—◆—
Εκδίδεται ανά τριμήνο

◆ **ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΪΤΣΙΩΤΩΝ**

◆ **Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευδοκία Κ. Οικονόμου.**

◆ **Συντακτική Επιτροπή: Ευδοκία Οικονόμου του Κων/νου, Αθανάσιος Τσεκούρας του Ελευθερίου, Νικόλαος Μαντάς του Χρήστου**

◆ **Έδρα: Πατησίων 4 Αθήνα 106 77, Τηλ.: - FAX: 210-38.19.693**

◆ **Τυπογραφείο «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ», Δημ. Ανδρίκου, Ρήγα Παλαμήδη 5**

Τηλ.: 210-32.43.158, Αθήνα

ΑΠΟ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΜΕ ΑΓΑΠΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

◆ – Θα σας επιβάλλουμε τέτοιο τρόμο, είπαν οι Πέρσες στους Έλληνες, ώστε τα βέλη μας θα κρύψουν τον ήλιο της Ελλάδας.

– Αυτό είναι θετικό, είπαν οι Έλληνες στρατηγοί στα παλικάρια τους, γιατί θα πολεμήσουμε υπό σκιά!

(Αρχαίο πνεύμα αθάνατο!!!)

◆ Όταν ο Θεμιστοκλής προετοιμάζονταν με τους Αθηναίους ν' αντιμετωπίσουν τον Ξέρξη, έτυχε να δει δύο κοκόρια να μονομαχούν. Έδειξε τότε τη σκηνή στους στρατιώτες τους και είπε:

– Η μονομαχία που βλέπετε δεν γίνεται ούτε χάριν της πατρίδος, ούτε χάριν των πατρών Θεών, ούτε χάριν των προγόνων, ούτε για δόξα και για πλούτη ούτε για την ελευθερία, ούτε χάριν των απογόνων, αλλά μονάχα για να μην ηττηθεί ο ένας απ' τον άλλον.

Η εύστοχη αυτή παρατήρηση έδωσε δύναμη στους Αθηναίους.

◆ Ο Πλάτων πίστευε κι εκτιμούσε τόσο πολύ τους φίλους, που όταν κάποιος του είπε πως ένας απ' τους φίλους του τον είχε κακολογήσει απάντησε:

– Είμαι βέβαιος ότι ποτέ δεν θα το έκανε αν δεν είχε κάποιο λόγο.

◆ Ο μεγάλος Καραϊσκάκης έλεγε:

– Ο αληθινός αφέντης είναι εκείνος, που έκανε πρώτα δούλος. Όμως αλίμονο στον αφέντη, που γίνηκε δούλος.

◆ Ο ίδιος έμαθε να βάζει την υπογραφή του μόνο στα 1825:

«Καραϊσκάκης», έγραφε.

◆ Ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος, επιφανής πολιτικός τον 19ον αιώνα χρημάτισε πολλές φορές πρωθυπουργός και κυβερνήτης με σύνεση. Επί των ημερών του έγινε η προσάρτηση της Θεσσαλίας στο Ελληνικό Κράτος. Η γλυκύτης του χαρακτήρος του υπήρξε παροιμώδης. Ένας πολιτικός του αντίπαλος του είπε κάποτε:

– Ως άνθρωπος είστε πολύ γλυκός, πράγμα που δεν ταιριάζει σε πολιτικό.

– Ευχαριστώ, απάντησε ο Κουμουνδούρος: αποδέχομαι την διάκρισιν. Διότι ο μεν Πρωθυπουργός είναι πρόσκαιρος, ο δε ανθρωπος διαρκεστερος!

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΚΑΛΟΤΥΧΑ ΠΟΥΝ' ΤΑ ΒΟΥΝΑ

Καλότυχα που' τα βουνά,
που ζούνε τόσα χρόνια
γεράματα δεν έχουμε,
χάρο δεν καρτερούνε.
Μον' καρτερούν την άνοιξη
τ' όμορφο καλοκαίρι
π' ανθίζει ο γαύρος κι οξιά
και ισκιώνουν τα λημέρια.

ΣΙΓΑ, ΣΙΓΑ ΜΩΡ' ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Σιγά, σιγά μωρ' Στυλιανή, σιγά - σιγά που περπατείς

Σιγά - σιγά που περπατείς και τη μεσούλα σου κουνείς

Κάνεις τους νιους μωρ' Στυλιανή
κάνεις τους νιους και χαίρονται
κάνεις τους νιους και χαίρονται
τους γέρους και μαραίνονται.
Κάνεις κι εμέ μωρ' Στυλιανή
κάνεις και μένα τ' ορφανό^ν
κάνεις και μένα τ' ορφανό^ν
παίρνω μαχαίρι να σφαχτώ.

ΓΕΙΑ ΣΟΥ ΒΕΛΟΥΧΙ

Γεια σου Βελούχι μου ψηλό με τα ψηλά ελάτια
που μπόρες δε σε σκιάζουνε, ούτε βοριά γινιάτια

Ορθώνεσαι περήφανο και πολυζηλεμένο
και καρτερείς την Άνοιξη Βελούχι μου γραμμένο.

Και καρτερείς να λιώσουνε τα χιόνια από τα πλάγια
ν' ακούς τα κυπροκούδουνα σα νάχαν κάμει μάγια.

Έχω και γω πικρό καημό χαράματα ν' ανέβω
και τις ψηλές κορφούλες σου θέλω να αγναντεύω.

ΑΓΚΙΝΑΡΑ ΜΕ Τ' ΑΓΚΑΘΙΑ

Αγκινάρα με τ' αγκάθια
και με τα λουλούδια τ' άσπρα.
Μην παραμερίζεις τόσο
και με κανείς και νυχτώσω.
Σαν νυχτώσει παλικάρι
Κάτσε νάβγει το φεγγάρι.
Να σε ιδώ να σε γνωρίσω
Φίλημα να σου χαρίσω.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

- Πνίγεται σε μια χλιαριά (κουταλιά) νερό
- Η θέληση κι η όρεξη δίνουν φτερά στα πόδια.

- Αυστηρή διαταγή και τα σκυλιά δεμένα.
- Ακριβός στα πίτουρα και φθηνός στ' αλεύρι.

- Στραβά πηγαίνεις κάβουρα, να δω την καταντιά σου.

- Ήρθαν τα πετούμενα να βγάλουν τα καθούμενα.

- Όποιος μιλάει σπέρνει κι όποιος ακούει θερίζει.

- Αλάργα - αλάργα το φιλί για νάχει νοστιμάδα.

- Ούτε γρόσι στο πουγκί, ούτε ντέρτι στην ψυχή.

ΕΤΣΙ ΑΝΤΕΞΑΝ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

«Άλλαξε ο Μανωλιός...»

Στην εποχή του Όθωνα, ο Μανωλιός ήταν ένας αγαπητός ρακένδυτος Αθηναίος. Οι Αθηναίοι του προσέφεραν ρούχα, αλλά εκείνος δεν καταδεχόταν να τα φορέσει, γιατί έλεγε πως δεν ήταν ζητιάνος αλλά.... ρήτορας. Όταν τυχαία συναντήθηκε με τον Κωλέττη, του ζήτησε να μιλήσει στη Βουλή κι ο Κωλέττης δέχθηκε με τον όρο να ντυθεί καλύτερα, διαφορετικά, αλλιώς....

Την άλλη μέρα φόρεσε τα ίδια του τα ρούχα ανάποδα, αλλιώς... και εκφώνησε

στίχους που τελείωναν με τη φράση:
«άλλαξε ο Μανωλιός και έβαλε τα ρούχα αλλιώς».

«Άν είσαι και παπάς
με την αράδα σου θα πας...»

Άνθρωποι που κάνουν λάθη είναι και οι παπάδες, αλλά καλό είναι να μην τους κρίνουμε εμείς μιας κι ο Μεγαλοδύναμος έχει «σιδηράν ράβδον» γι' αυτούς.

Έτσι λοιπόν κάποτε που κάποιοι παπάδες έκαναν χρήση του αξιώματός τους, για να πάρουν καλή σειρά έξω απ' τις βρύσες να γιομίσουν τις στάμνες νερό ή έξω απ' τους μύλους ν' αλέσουν πρώτοι το στάρι, ο λαός τους έλεγε τη φράση: «Άν είσαι και παπάς με την αράδα σου θα πας....». Η εν λόγω φράση ήταν αγαπημένη και του ένθεου Κολοκοτρώνη, αλλά η πατρότητά της δεν αποδίδεται σ' αυτόν.

ΝΤΟΠΙΟΛΑΛΙΕΣ

ΦΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΦΡΑΣΕΙΣ

- Πώς ματσιάλας έτσι;: Πώς μασουλάς έτσι; (με έντονο θόρυβο)

- Αυτός πάει στα κουτρού: Αυτός πάει στα χαμένα -χωρίς σχέδιο-

- Τώρα σούρθαν τα μσκάρια:: Τώρα καταλαβες;

- Σκανιάζι τουν καβαλάρ', (απ' κρέμοντι τα ποδάρια τ') : Σκοτίζεται για τον καβαλάρη... Λέμε επίσης: Μη σκανιάζεις; Μη σκοτίζεσαι.

- Παρασαντάλιασι απ' τη δλειά: Στραβογέρασε από σκληρή δουλειά.

- Έχει μια βαζούρα στην πλατεία: Έχει μια οχλοβοή στην πλατεία!

- Τι τσιακατούρα είναι αυτή που κάνεις;; Τι θόρυβος είναι αυτός....

- Πού πας ξεμπλέτσωτος;; Πού πας γυμνός;

- Σαν πολύ δεν μας κάνεις το κάργα;; Σαν πολύ δεν μας κάνεις το δυνατό; (τον άξιο, το μεγάλο, το γεμάτο;).

Ε. Οιουόγουν

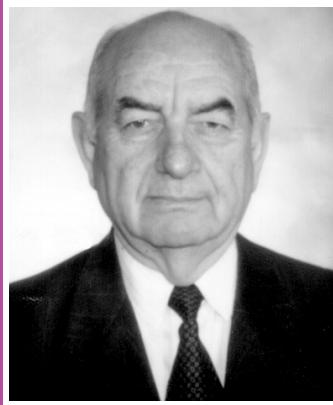
Συνδρομές - Ενισχύσεις

Θανασιάς Γεώργιος	20 €
Ντζόγιας Ιωάννης Γ.	10 €
Κούτσικας Αντώνης	10 €
Τοιαντόπουλος Γεώργιος	10 €
Μπόγρας Παναγιώτης	20 €
Θανασιάς Δημητρίου	10 €
Κουμπογιάννης Βάιος	10 €
Καμήτσιος Αθανάσιος	20 €
Καμήτσιου Αικατερίνη Αντων.	20 €
Ιωανίδου Ζωή	20 €
Ιωαννίδου Βασιλική	60 €
Αποστολοπούλου Παφασκευή	10 €
Ψαλλίδας Ευάγγελος Νικ.	10 €
Ψαλλίδα Γεωργία	20 €
Μπολούζος Γιωργούλης	10 €
Αναγ. Συνετ. Μακρυδράχης	2.000 €
Αρφού Φαλλίδα	3.000 €
Αποστολόπουλος Θεόδωρος	20 €
Κίκκινος - Σπηλιοπούλου Ευμορφία	10 €
Ζαβιού Μαρία - (JAPAN)	150 \$
Τσιάγκας Γ. Βασίλειος	10 €
Νικολάου Αλέκος	5 \$
Παπαευθυμίου Μαρία	5 \$
Νικολάου Νίκος	5 \$
Παππά Γεωργία	5 \$
Κωνσταντίνος Καναπίτσας	5 €
Ιωάννης Αμπράζης	10 €
Ιωάννης Μαντάς	15 €
Γεωργία Μάρρου - Καρβέλη	50 €
Κων/νος Καρατσαλής στη μνήμη του αδελφού του Σωτήρη	150 €

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΡΙΖΕΣ ΜΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΓΡΑΦΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ.

**Του Δημ. Γ. Κουτρούμπα, Ιστορικό
Επ. Γεν. Επιθεωρητή Μ.Ε.**

Ευγένιος Γιαννούλης ο Αιτωλός (1597-1682)

Το γεγονός ότι οι κάτοικοι των Αγράφων, μεταξύ των οπίων συγκαταλέγονται και εκείνοι της Παλιοκαΐτσας, διατήρησαν την πίστη τους στο Χριστό και την ελπίδα τους για την εθνική τους ελευθερία κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας. Αυτό επιτεύχθηκε χάρη στις σπουδαίες προσωπικότητες, που έδρασαν με κέντρα τις Σχολές των Αγράφων. Τέτοιες σημαντικές προσωπικότητες υπήρξαν αρκετές τότε στα Άγραφα. Ο σπουδαιότερος μετά τον

Άγιο Κοσμά, αλλά και προγενέστερος χρονολογικά, που πολλά προσέφερε στην περιοχή των Αγράφων, αλλά και στο Ελληνικό έθνος γενικότερα, ήταν ο Ευγένιος Γιαννούλης ο αποκαλούμενος Αιτωλός (1597-1682), ένας εκ των πλέον αξιόλογων κληρικών και λογιότατων διδασκάλων του Γένους.

Μεγίστη υπήρξε η συμβολή του στην αναγέννηση της παιδείας κατά τους σκοτεινούς και φοβερούς εκείνους χρόνους της δουλείας.

Ο Ευγένιος Γιαννούλης γεννήθηκε στο Μεγάλο Δέντρο του Απόκουρου της Τριχωνίδος. Γονείς του ήταν οι αγρότες Νικόλαος και Στάμου. Μετά το θάνατο της μητέρας του αναχώρησε κρυφά από το σπίτι του και κατέφυγε στο μοναστήρι του Βλοχού, με την απόφαση να γίνει κληρικός.

Σε ηλικία 17 ετών διέμεινε για λίγα χρόνια σε άλλο μοναστήρι, της Παναγίας Τροβάτου - Αγράφων. Έκεί γνώρισε πολλές προσωπικότητες της εποχής εκείνης, έμαθε τα πρώτα γράμματα, έγινε κληρικός και εν συνεχείᾳ ταξίδευσε στο Άγιο Όρος. Αργότερα ταξίδευσε στους Άγιους Τόπους, στην Κωσταντινούπολη, στην Επτάνησο και άλλού. Γνώρισε πολλές προσωπικότητες, πατριάρχες και διδασκάλους, απέκτησε μεγάλη μόρφωση κοντά στο μεγάλο Πατριάρχη Κύριλλο Λούκαρη, στο διδάσκαλο Παϊσίο Μεταξά, τον Θεόφιλο Κορυδαλλέα και άλλους. Επέστρεψε στα Άγραφα μετά από πολλές περιπέτειες (με εφόδια τη μεγάλη μόρφωση και την πολύτιμη πείρα του) με μόνο σκοπό του να βοηθήσει τους ορεινούς εκείνους Έλληνες με βαθύ ιεραποστολικό ζήλο, ώστε να διατηρήσουν την χριστιανική πίστη τους και την Ελληνική συνείδησή τους. Ο Ευγένιος πίστευε ότι εκεί επάνω στα ορεινά εδάφη, κυρίως στα Άγραφα, θα μπορούσε να πραγματοποιήσει το σκοπό του ευκολότερα. Θα αγωνιζόταν για τη μόρφωση, τη θρησκευτική καθοδήγηση και την ανόρθωση του υπόδουλου λαού. Ως κέντρα χρησιμοποίησε το Καρπενήσι, την Αγία Παρασκευή Γούβας Βραγγιανών Αγράφων, όπου ίδρυσε και σχολή και έκανε ιεραποστολικές περιοδείες στη Ναύπακτο, στο Μεσολόγγι, στο Αιτωλικό, στο Δραγομέστο, στην Τατάρνα και άλλου. Συνεργάσθηκε στις προσπάθειές του με τον άλλο εκείνο διδάσκαλο του Γένους Αναστάσιο Γόρδιο. Εκτός από την διδασκαλία που έκανε στους πολυπληθείς μαθητές του, έγραψε και σχετικά βιβλία, απέστειλε και πλήθος επιστολών για διαφώτιση, για ελάφρυνση της φλόγας «για του Χριστού την πίστη την αγία, και της πατρίδος την ελευθερία».

Πολλοί από τους μαθητές του διακρίθηκαν, για το ζήλο τους και για την αγωνιστικότητά τους διαφωτίζοντας τους υπόδουλους προγόνους μας.

Απέθανε σε βαθύ γήρας το 1682 αφήνοντας απαρηγόρητους τους μαθητές του και το λαό.

Γράφει σχετικά ένας βιογράφος του Ευγένιου, ο Πάνος Βασιλείου ότι «πάντες έκλαιον, διότι απώλεσαν τον καλόν παιδαγωγόν, τον ακούραστον καθοδηγητήν, τον στοργικόν προστάτην των, τον έθερμον υποστηρικτήν των αδικουμένων και τέλος τον μέγαν διδάσκαλον, όστις εδίδαξε την αξίαν των Ελληνικών γραμμάτων, της αρετής και της ελευθερίας».

Από τις αναμνήσεις ενός παλιού σταθμάρχη Οι «ΡΥΠΟΙ» ΚΑΙ ΤΟ... ΦΙΡΜΑΝΙ ΤΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ Γράφει ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΡΙΝΗΣ τ. Αρχιεπιθεωρητής Εκπ/σεως

Σήμερα θα δυσανασχετούσαμε ότι θα μιλούσαμε για ηχορύπανση, για ενόχληση κλπ.

Ζώντας, μέσα στη φύση, εκεί στον ερημικό σιδηροδρομικό σταθμό, τις δεκαετίες του '50 και '60, θεωρούσαμε αυτούς τους θορύβους που «φας συντρόφευαν» εκφράσεις κι επιδηλώσεις ζωής.

Αυτή την εποχή, μάλιστα, οι «φωνές της φύσης» ήσαν σε έξαρση, αφού ήμασταν στην καρδιά της άγοινης κι όλα γύρω μας: ζώα, φυτά, πουλιά, έντομα, βρίσκονταν σε διαφορείς εξάψεις, διεγέροις, οργανούμαν.

Πάνω απ' τ' ανθισμένα αγιούροιλουνδα, ανέβαινε ο «βόμβος» των μυριάδων μελισσών και των άλλων εντόμων, που με εργάδιες προσπάθειες, ισορροπούσαν στον αγέρα, ουφώντας με τις προβοσκίδες τους, μελίγλυκον ανθοχυμούς.

Στο πρανές, πλάι στο κρηπίδωμα φόρτωσης και μέσα στις πικραμυγδαλιές και τα χαμόδεντρα, αμέτρητα άρδενα «οργάνωνα» πρωινά εγερτήρια, θεσπέσιες μεσημεριανές συναυλίες κι απολαυστικά «μουσικά απογεύματα».

Εδώ, κάτω απ' τις μαρκήσεις του σταθμού, τα χελιδόνια «φαλιδίζαν» τον αγέρα, χτίζοντας τις φωλιές τους με ευτελή υλικά: λάσπη, άχυρα, φύλλα κι απ' τη χαρά τους «ξελαρυγγιάζονταν» στο κελάθηδημα.

Πιο πέρα, στις «πρασινάδες», οι καπτίκες μας, βελάζοντας συνεχώς καλούσαν τα καπτικάκια τους, που χροπιζούσαν αμέριμνα, να μην απομακρύνονται.

Οι σκύλοι μας αλυχτούσαν αδιάκοπα, «εδαφιάνωντας» μας το αίθιμα ασφάλειας.

Κι οι γάιδαιοι, που έβοσκαν δεμένο τριγύρω στα γρασίδια, επιδίδονταν σε ερωτικούς ογκανισμούς, σε «φομαντικές» ούτως ειπείν... γαϊδουροκαντάδες, αντικοίζοντας δύορφες γαϊδουρίστες να βόσουν παρέξει, ή να περνούν λικνίζοντας προκλητικά τα καπούλια τους.

«Ευχάριστες» επισής, φασιώνες ήσαν τ' αστωμάτιτα κοδισμάτα των βατράχων, που έκαναν βεγγέρες «υπό το σεληνόφων», κάτω στην αρδευτική κανάλια, επιδίδονταν σε καπαδύσιες, μακροβούτια κι επιδείξεις συγχρονισμένης κολύμβησης έβγαιναν, μετά, στην όχθη και εμπλεούσιες ευτυχίες, τόριχναν με στεντόρεια φωνή, στα... βρεκεκές κοάξ-κοάξ.

Ήσαν κι άλλα πολλά τ' ακούσματα που «απολαμβάναμε», όπως τα πάμπολλα και λογήσλογής κουδούνια των αιγαλοφράτων που διάβαιναν κάτω στα περάσματα, οι κρανίγες των αγριμών των δάσους τις νήχτες, αλλά κι η βαθύρια απ' τις συζητήσεις, ακόμη και τα τραγούδια των ανέμελων επιβατών ή αιτών που περίμεναν να παραλάβουν τους δικούς τους.

Τάχαμε συνηθίσει όλα τούτα και τ' αντιμετωπίζαμε με καλή διάθεση. Πολλές φορές, μάλιστα, τ' αποζητούσαμε όταν μας λείπανε.

Ταν, όμως, κάποιοι «ρύποι» που, αν και αθόρυβοι, μας ενοχλούσαν και μας αρρώσταιναν.

Ένα απ' αυτά ήταν η γύρη που μας έφερνε ο ανοιξιάτικος αγέρας, ακόμη κι μέσα στα γραφεία και τα οικήματα και μας προκαλούσε: κνησμούς, δάκρυα, αλλεργίες τ' αντιμετωπίζαμε, βέβαια, με πλύσεις, πούδρες, αλοιφές κι βότανα.

Το άλλο, πολύν ενοχλητικό, ήταν ο καπνός των τοιμπούνια των τοστάνηδων.

Οι συμπατείς γερο-βροσκοί έμπιαναν στην αίθουσα εμπορευμάτων, φέροντας γι' αποστολή ζωικά προϊόντα: έρια, τυριά, μυζήθρες, κρατώντας αναμμένα τα τεφάστια καλαμένια τοιμπούνια τους, γεμάτα ολόληρα ακατέργαστα καπνόφυλλα, ντουμανιάζοντας την αίθουσα με αιθάλη και βαριά μωρωδιά.

Στις διαυγίτικές παρατηρήσεις μας.... ρουφούσαν αιδιάφορα, «ξεφούρνιζαν» το ντουμάνι και... «έτοιμες» οι φροτωτικές, να φύγουμε;»

Το «πρόβλημα» έπεισε στην αντίληψη του κυρο-νωματάρχη χωροφυλακής, που είχε έρθει να παραλάβει τ' αποσταλέντα, από την Ανωτέρα Διοίκηση, υλικά. Όταν, φευγόντας μας είπε ότι θα «επιληφθεί», δεν καταλάβαμε τι εννοούσε, δύος σε δυο-τρεις μέρες ένας «χωροφύλαξ» εφερε μια πινακίδα τεράστια, με στραβογραμμένο το παρακάτω «φιλιμάνι»....

ΕΚ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΑΥΣΤΗΡΩΣ ΤΟ ΚΑΠΝΙΖΕΙΝ

ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΑΙΘΟΥΣΗΣ.

ΟΙ ΒΛΑΧΟΙ ΝΑ ΣΒΗΝΩΣΙΝ ΕΞΩ

ΤΑΣ ΠΙΠΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΤΣΙΜΠΟΥΚΙΑ ΤΩΝ.

ΟΙ ΠΑΡΑΒΑΤΑΙ ΘΑ ΣΥΛΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ

Την ακούμπηση στον ξύλινο καναπέ της αίθουσας, για να «τραβήξουν» και να στεγνώσουν λίγο, τα νωπά ακόμη, γράμματα και πήγε ν' απολαύσει ένα «ελαφρά νοθευμένο» γλυκύν-βραστό, απέναντι στο καφενεδάκι του κυρο-Μήτσου.

Σε λίγο «πιπουζάραν» στην αίθουσα τρεις τοπαναραϊοί, άρπασαν τα σακιά με το «έριον» στον αποθήκαριο και, ως να ετοιμαστούν οι φροτωτικές, στραθήκαν στον καναπέ, ν' απολαύσουν τα τοιμπούνια τους. Όταν τέλειωσαν και στρώθηκαν να φύγουν, επέστρεψε κι ο «χωροφύλαξ», που, βλέποντας το «ντουμάνι», άρπαξε την πινακίδα και, δείχνοντάς την, τους είπε:

Δεν διαβάσατε τη διαταγή της Ελληνικής Βασιλικής Χωροφυλακής για τα τοιμπούνια;... και πήγε ν' αρχίσει ο ίδιος το διάβασμα.

Όμως....φεύγει...τα γράμματα είχαν μοντζουσωθεί και δεν διαβάζονταν, γιατί είχαν συρθεί πάνω τους τα μάλλινα πανωφόρια των βοσκών, όταν κάθισαν στον καναπέ.

Σοκαρισμένος και μη μπορώντας ν' αρθρώσει λέξη, έσειε μπροστά τους την πινακίδα, ώσπου, ο σωματώδης βοσκός, τον παραμέρισε, φυσώντας πάνω του τον καπνό και, φεύγοντας, τον λέει:

-Εμείς, ωρέ ντελικάτε, ακόμα και στις μάχες με ... τοι γεμανοί, φουφάγαμε το τοιμπούνι μας... εσύ, ωρέ, μοδιστρόνι είσαι και δεν τ' αντέχεις;....

Θα σας ... συλλήψω... κατόρθωσε να φελλίσει... ενώ οι βοσκοί είχαν απομακρυνθεί.

Ο Κεντρικός Σταθμάρχης, που είδε τη σκηνή, τον τραβήξει στο γραφείο του, τον ηρέμησε και τον ξεπορθόδισε, διαβεβαίωντας τον ότι θα μεριμνήσει για την αποκαταστασή της πινακίδας.

Πήγε μετά απέναντι, όπου οι βοσκοί «τραβάγανε» τα τοιμπούνια τους, τους κέρδασε και παραβάσια και τους «έπλασε» ένα παραμύθι... ότι, δηλαδή, ο αποθηκάριος είχε αρρωστήσει το χειμώνα με βαριά πνευμονία, που τούχε αφήσει ανατνευστικά προβλήματα κι έπειτε ν' αποφεύγει τελείως τον μολυσμένο αέρα και κυ

100 χρόνια από τότε που έγινε η πρώτη χημική ανάλυση του νερού της ΘΕΡΜΟΜΕΤΑΛΛΙΚΗ - ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΚΑΪΤΣΑΣ-ΔΡΑΝΙΣΤΑΣ:

Tου ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ (Καθηγητή ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ)

Φωτογραφία στο σημείο ανάβλυσης της πηγής από το βράχο.

ΜΙΑ ΣΤΑΘΕΡΗ ΠΗΓΗ

i. Αν μία πηγή είναι σταθερή για ένα αιώνα, αυτό σημαίνει ότι θα είναι **αιώνια Σταθερή Πηγή**. Αυτό συμβαίνει με την πηγή Καϊτσας-Δρανίστας.

Το 1904 δημοσιεύθηκε στο επιστημονικό περιοδικό της Βιέννης «Pharm. Post» (Φαρμακευτικό Ταχυδρομείο), στο τεύχος του με αρ. 52, η πρώτη χημική ανάλυση που έγινε στο νερό της πηγής αυτής. Πέρασε ακριβώς ένας αιώνας! Αξίζει να ασχοληθούμε με αυτό και με την ίδια την πηγή.

Την πρώτη αυτή ανάλυση δημοσίευσε ο τότε Καθηγητής Φαρμακευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών Αναστάσιος Δαμβέργης, που είναι αυστριακής καταγωγής (Damberg, που σημαίνει «ορόφραγμα» και υπάρχει και φαρμακευτικός οίκος Damberg).

Οι αναλύσεις τότε δινόταν σε χημικές ενώσεις (όχι σε ιόντα όπως ήδη δίνονται από το 1940). Παραθέτουμε τα αποτε-

λέσματα της πρώτης ανάλυσης:

Ανθρακικό Νάτριο	(Na ₂ CO ₃)	216,9	mgr/l
Ανθρακικό Κάλιο	(K ₂ CO ₃)	97,0	mgr/l
Ανθρακικό Μαγνήσιο	(MgCO ₃)	77,8	mgr/l
Θειικό Νάτριο	(Na ₂ SO ₄)	24,1	mgr/l
Θειικό Κάλιο	(K ₂ SO ₄)	7,1	mgr/l
Χλωριούχο Νάτριο (αλάτι)	(NaCl)	54,5	mgr/l
Πυριτικό Νάτριο	(Na ₂ SiO ₃)	11,7	mgr/l
Πυριτικό Κάλιο	(K ₂ SiO ₃)	63,4	mgr/l
Ανθρακικό οξύ	(H ₂ CO ₃)	31,9	mgr/l
Υδρόθειο (ελεύθερο)	(H ₂ S)	3,1	mgr/l
Διάφορες άλλες ενώσεις σε ίχνη		553	mgr/l
Ολικό σταθερό υπόλειμμα		20,80C	
Θερμοκρασία			

ii. Με την πηγή, αλλά και το εξωκλήσι του Αγίου Παντελεήμονα, έχω έντονες αναμνήσεις από τη μικρή παιδική ηλικία μου. Έτσι το 1972, ως νεοδιορισθείς Βοηθός του Πανεπιστημίου, εκπόνησα μία μελέτη για τη θερμομεταλλική πηγή Καϊτσας-Δρανίστας που ήταν η πρώτη και νομίζω μοναδική μέχρι σήμερα. Δεν είναι ο κατάλληλος χώρος να εκθέσω εκλαίκευμένα τα συμπεράσματα της μελέτης αυτής. Θα δώσω μόνο τρία στοιχεία που είναι χρήσιμα: α) τη γεωλογία της πηγής, β) μετρήσεις παροχής της πηγής, και, γ) τη χημική ανάλυση που έκανα τότε:

α. Γεωλογικά στην πηγή έχουμε τα εξής πετρώματα (από κάτω προς τα επάνω):

Οφιόλιθοι. Είναι οι συμπαγείς πρασινωποί σχηματισμοί που τους συναντάμε σε όλο το δρόμο από τη Μακρυρράχη μέχρι την πηγή. Έχουν πολύ μεγάλο, άγνωστο βάθος. Είναι πυριγενή πετρώματα που εκχύθηκαν στον βαθύ πυθμένα μιας παλιάς γεωλογικά θάλασσας.

Ασβεστόλιθοι. Είναι οι άσπρες πέτρες εκεί ακριβώς που αναβλύζει η πηγή. Έχουν μικρό πάχος.

Τα μολασσικά ίζηματα. Αυτά δεν φαίνονται στην πηγή. Βρίσκονται 100-200 μέτρα πιο πάνω στο δάσος. Έχει ενδιαφέρον να σημειώσουμε εδώ ότι είναι κροκαλοπηγή-ψαμμιτικά-αργιλλικά. Είναι αυτά που αποτελούν τους βράχους των Μετεώρων και που στη συνέχεια απαντούν ευρέως βόρεια προς Αλιάκμονα, Τσοτύλι, Εφταχώρι, Πεντάλοφο και στην Αλβανία. Σχηματίστηκαν ως ίζηματα πριν από 30-40 εκατ. έτη στον πυθμένα μιας λιμνοθάλασσας, γνωστής στους Γεωλόγους ως «Μεσοελληνική αύλακα». Αυτά φτάνουν στις βορειοδυτικές παρυφές του χωριού Μακρυρράχη, όπου μπορεί να τα παρατηρήσει κάποιος. Εκεί είναι το νοτιότατο άκρο της παλιάς αυτής λιμνοθάλασσας. Τα ίζηματα αυτά ήταν εμποτισμένα με υφάλμυρο νερό και σήμερα έχουν ακόμα ίχνη αλάτων.

Το νερό της πηγής λοιπόν είναι νερό της βροχής που περνάει αυτά τα μολασσικά ίζηματα που είναι περατά, περνάει τον ασβεστόλιθο και φτάνει μέσα στους οφιόλιθους που είναι δυσδιάλυτοι σχηματισμοί. Εκεί ζεστάνεται και αποκτάει μικρότερο ειδικό βάρος, εκλύει αέρια, βρίσκει ένα ρήγμα από το οποίο ανεβαίνει και αναβλύζει ακριβώς στο «κάτοπτρο» του ρήγματος που είναι ακριβώς ο μικρός καταρράκτης και το μικρό εξωκλήσι.

β. Οι μηνιαίες μετρήσεις παροχής που έκανα τότε, το 1972, για 12 μήνες έδειξαν ότι η παροχή της πηγής ήταν από 5,2 κυβικά μέτρα ανά ώρα (το Σεπτέμβριο) μέχρι 8,3 (το Φεβρουάριο και Μάρτιο). Δηλ. η πηγή έχει σταθερή παροχή αφού ο λόγος της μέγιστης προς την ελάχιστη επήξια είναι περίπου 1,5, κάτι ασύνηθες αφού ο λόγος αυτός στις πηγές

είναι πάνω από 2 και συχνά φτάνει το 4-5 ή και το 10.

γ. Η χημική ανάλυση δείγματος που πήρα τότε έγινε στο Εργαστήριο Αναλυτικής Χημείας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης από τον τότε Βοηθό Μ. Κωνσταντίνου. Την παραθέτουμε πιο κάτω.

iii. Στις 29-5-2004 πήγα ο ίδιος στην πηγή και πήρα δείγμα νερού, το οποίο αναλύσαμε στο Εργαστήριο Υδρογεωλογίας & Τεχνικής Γεωλογίας με επιμέλεια του Επιστημονικού Συνεργάτη μου κ. Μ. Σωτηριάδη, Χημικού-Γεωλόγου, τον οποίο και ευχαριστώ. Την ημέρα εκείνη η παροχή ήταν περίπου 11 κυβικά μέτρα ανά ώρα. Τα αποτελέσματα των δύο αναλύσεων (του 1972 και του 2004) δίνονται πιο κάτω:

	1972	2004
Ca	81,3 mgr/l	65,3 mgr/l
Mg	12,4 mgr/l	13,2 mgr/l
K	5,4 mgr/l	2,1 mgr/l
Na	80,0 mgr/l	68,0 mgr/l
Fe	0,4 mgr/l	
HCO ₃	308,0 mgr/l	297,0 mgr/l
Cl	29,8 mgr/l	21,0 mgr/l
SO ₄	17,2 mgr/l	23,0 mgr/l
R (ηλεκτρ. αγωγιμότητα)	620 μS/cm	682 μS/cm
T (θερμοκρασία)	20,80 C	20,80 C
pH	-	7,2
Στερεό υπόλειμμα	0,553 mgr/l	0,510 mgr/l

iv. Παρατηρήσεις. Οι χημικές αναλύσεις τις οποίες βρήκε ο Δαμβέργης το 1904 μπορούν να αναχθούν σε αντίστοιχα ιόντα. Έτσι προκύπτουν για ένα αιώνα τα εξής:

Η θερμομεταλλική πηγή Καϊτσας-Δρανίστας είναι μία πολύ **σταθερή πηγή** τόσο ενδοεπίσησια, όσο και υπερεπίσησια. Είναι χαρακτηριστικό ότι η θερμοκρασία όσες φορές μετρήθηκε ήταν σταθερά 20,80 C, ενώ είναι σύνθετες να υπάρχει μία διακύμανση στις πηγές: Όταν αιδεντείται η παροχή τους μειώνεται η θερμοκρασία τους και αντίστροφα. Εδώ μετρήθηκε και σε παροχή περίπου 5,5 m³/h και σε παροχή 11 m³/h και η θερμοκρασία ήταν ακριβώς ίδια! Αυτό σημαίνει ότι όλο το νερό κατεβαίνει βαθιά και από εκεί ανεβαίνει. Ακολουθεί όλο την ίδια πορεία, δεν υπάρχει πλάγια τροφοδοσία της πηγής από επιφανειακό νερό. **Αυτό είναι σημαντικό για τη λουτροθεραπεία!**

Το στερεό υπόλειμμα, δηλ. το σύνολο των ιόντων που είναι διαλυμένα είναι επίσης σταθερό: 0,510 έως 0,553 (mgr/l) δηλ. γραμμάρια ανά λίτρο. Η σταθερότητα αυτή οφείλεται στη σταθερή υπόγεια πορεία του νερού. Το ποσό αυτό των 0,510-0,553 mgr/l είναι πολύ μικρό. Είναι ένα «ελαφρύ» νερό, αφού και η ηλεκτρική του αγωγιμότητα είναι μικρή 620-680 μS/cm. Αυτό πιθανότατα οφείλεται στο ότι τη κύρια υπόγεια διαδρομή γίνεται στους οφιόλιθους που είναι δυσδιάλυτοι.

Η θερμοκρασία των 20,80 C (σε μία περιοχή με μέση επίσημα θερμοκρασία αέρα περίπου 14ο-15ο) σημαίνει ότι το νερό της πηγής έρχεται από βάθος τουλάχιστον 200 m.

Το νερό είναι πλούσιο σε ιόντα χλωρίου και νατρίου (δηλ. τα στοιχεία αλατιού). Τα στοιχεία αυτά τα συναντάμε στα παράκτια υδροφόρα στρώματα λόγω της υφαλμύρωσης από τη θάλασσα. Εδώ προφανώς οφείλεται στο ότι το νερό περνάει μέσα από τα μολασσικά ίζηματα που, όπως είδαμε, έχουν υπολείμματα αλατιού από τη δημιουργία τους.

Η ελαφριά μυρωδιά κλούβιου αυγού που έχει το νερό της πηγής οφείλεται στο πολύ λίγο υδρόθειο (H₂S) που περιέχει και το πήρε από τα οφιολιθικά πετρώματα.

Η υψηλή περιεκτικότητα σε όξινα ανθρακικά (HCO₃) σημαίνει ότι το νερό περνάει από ασβεστολίθους κατά την υπόγεια διαδρομή του.

v. Σε κατακλείδα, η πηγή έχει ένα εξαιρετικό συνδυασμό: χαμηλή θερμοκρασία, «ελαφρύ νερό», εμποτισμός με θαλάσσια ιχνοστοιχεία, ομογενές ως προς την προέλευση και σταθερή παροχή. Όλα αυτά σε συνδυασμό με το θαυμάσιο ορεινό φυσικό περιβάλλον που είναι ήσυχο, γαλήνιο και υποβλητικό, δίνουν στην ιαματική πηγή Καϊτσας ιδιαίτερη σημασία και την καθιστούν ένα σημαντικό φυσικό πόρο ανάπτυξης. Χρειάζεται όμως σημαντική υποδομή και λουτροθεραπευτική και ξενοδοχειακή που δυστυχώς λείπουν σήμερα. Είναι μία πρόκληση αυτά να γίνουν. Θα δώσουν εισόδημα στην περιοχή. Πρέπει να γίνει σύγχρονη αξιοποίηση της θαυμάσιας αυτής πηγής.

ΥΓΕΙΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Γράφουν και επιμεπούνται οι: Αθανασία Οικονόμου και Γιώργος Παπαγεωργίου

Πόνοι στη μέση

Χιλιάδες άτομα υποβάλλονται σε κάποια θεραπευτική αγωγή για πόνους της μέσης και συνεχώς παρουσιάζονται νέα κρούσματα.

Πρόκειται για συνηθισμένη πάθηση που προκαλεί αρκετή ταλαιπωρία. Διαπιστώθηκε ότι οι δύο στους τρεις εργαζόμενους είχαν κάποτε αισθανθεί πόνους στη μέση. Και όχι μόνο όσοι ασχολούνται σε βαριές δουλειές, αλλά και εργαζόμενοι σε ελαφριές δουλειές, ακόμη και υπάλληλοι γραφείου.

ΙΣΩΣ ΚΑΙ ΕΣΥ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΕΝΑΣ ΑΠΟ ΑΥΤΟΥΣ...

Η να γίνεις. Ωστόσο μια κάποια γνώση στο θέμα θα σε βοηθήσει να το αντιμετωπίσεις και να το αποφύγεις.

Τα αίτια

Για τους πόνους στη μέση δεν φταίει η φυσική κατάσταση του ατόμου. Αυτή αποτελεί δευτερεύοντα παράγοντα. Ιατρικές έρευνες έδειξαν ότι:

- 20% των πόνων στη μέση προέρχονται από φλόγωση (αρθρίτιδα, μόλυνση των ουροποιητικών οδών).

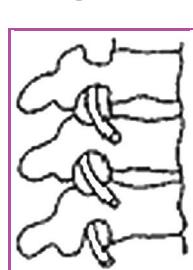
- 10% οφείλονται σε χτύπημα στη μέση και σε διάφορα άλλα αίτια.

ΑΛΛΑ

ΤΟ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΟ...

Είναι ότι το υπόλοιπο 70% οφείλεται σε εκφυλισμό των δίσκων που είναι ανάμεσα στους σπονδύλους. Η μεταβολή από το «γέρασμα» της ουσίας που είναι φτιαγμένος ο κάθε δίσκος προκαλεί την ανωμαλία, με δυνατούς πόνους ακόμη και στις συνήθεις κινήσεις του σώματος.

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ

Κάθε δίσκος αποτελεί μια μικρή κυκλική φλάντζα γεμάτη από μια γλοιώδη ουσία σαν ζελατίνα. Το περίβλημά του είναι από χόνδρο και συνδέει τον επάνω σπόνδυλο με τον κάτω. Η αρθρωτή αυτή σύνδεση συγκρατεί τον ένα σπόνδυλο πάνω στον άλλο.

Ο νωτιαίος μυελός είναι μια δέσμη νεύρων που βρίσκονται μέσα στον σωλήνα που σχηματίζουν οι σπόνδυλοι. Τα νεύρα αυτά αφού βγουν από τις ειδικές τρύπες των σπόνδυλων διακλαδίζονται σε όλο το σώμα.

Στο παρακάτω διάγραμμα φαίνονται τα κανονικά όρια κίνησης της σπονδυλικής στήλης σε κλίση του σώματος μπροσταίς και πίσω. Η σπονδυλική στήλη πρέπει να λυγίζει, δίχως να γλιστρούν οι σπόνδυλοι από την κανονική τους θέση. Αν ένας σπόνδυλος φύγει από τη θέση του θα πιάσει κάποιο νεύρο που περνά εκεί κοντά με αποτέλεσμα να αισθανθούμε δυνατό πόνο. Ακόμη και οι κανονικές κινήσεις του κορμιού μπορούν να φθείρουν τα περιβλήματα των δί-

σκων, όπως τρώγεται το λάστιχο του αυτοκινήτου από την τριβή του στο πεζοδρόμιο.

Είναι πιθανό λίγο γλοιώδες υγρό να χυθεί και να χαθεί έτσι «ποσότητα» ζωτικής πίεσης. Τότε ολόκληρη η σύνδεση θα γίνει χαλαρή, με αποτέλεσμα όταν σκύβουμε ή τεντώνομαστενα αισθανόμαστε δυνατό πόνο.

Οι παθόντες

Παθήσεις της σπονδυλικής στήλης παρουσιάζονται και στις ηλικίες 20 και 30 ετών. Όσοι πάθουν μια φορά πόνο στη μέση είναι δυνατόν να προσβάλλονται κατά διαστήματα από δυνατούς πόνους στη μέση, με ενδιάμεσες μακρές περιόδους χωρίς ενοχλήσεις.

Στα 30 έως 50 χρόνια, οι πόνοι μπορούν να γίνουν συχνότεροι και δυνατότεροι, αισθητοί στους γλουτούς ή και στους μηρούς. Γύρω στα 55, τα συμπτώματα μπορεί να μην ξεχωρίζουν από της αρθρίτιδας, και ο πόνος να είναι πιο επίμονος αλλά λιγότερο οξύς.

Σε πιο προχωρημένες ηλικίες, ενώ ο δίσκος θα έχει τελείως εκφυλιστεί, αναπτύσσεται ένα είδος ουλής που μπορεί να επανασταθεροποιήσει τη σύνδεση των σπονδύλων και ο πόνος στη μέση να εξαφανιστεί.

Καμιά φορά παρουσιάζεται σπάσιμο του δίσκου με γρήγορη διαρροή υγρού - όμοια με σκάσιμο λάστιχου αυτοκινήτου. Τότε η ρίζα του νεύρου όχι μόνο «μαγκώνεται», αλλά και χειροτερεύει από το υγρό που ξεφεύγει.

ΣΕ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΗΛΙΚΙΑ...

Αν έχεις προβλήματα με τη μέση σου, αυτό που πρέπει να κάνεις είναι :

Διάγνωση

Πρώτα να συμβουλευτείς ένα γιατρό για μια διάγνωση. Μπορεί το πρόβλημά σου να είναι εντελώς άσχετο με το είδος της εργασίας που κάνεις. Έτοις η ειλικρινής συνομιλία με τον ειδικό θα σε βοηθήσει να αντιληφθείς ποιο είναι το πραγματικό πρόβλημά σου. Μπορεί ο γιατρός να σου συστήσει να ακολουθήσεις ένα πρόγραμμα που θα αρχίζει με...

ΤΗΝ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Αλήθεια, όσοι υποφέρουν από τη μέση τους θα πρέπει να προσέχουν συνεχώς τη στάση του σώματός τους - όταν είναι όρθιοι, καθιστοί, εργάζονται και όταν ακόμη βρίσκονται ξαπλωμένοι στο κρεβάτι τους.

Επίσης συνιστάται η εντατική σωματική άσκηση. Δεν εννοούμε με αυτό τις καθημερινά επαναλαμβανόμενες κινήσεις μας στο πόστο της εργασίας. Η σωστή άσκηση - ή καλύτερα γυμναστική - του ανθρωπίνου σώμα-

τος και ιδιαίτερα των μυών της κοιλιάς, προστατεύει τις ανωμαλίες της μέσης.

Στην ώρα της δουλειάς

Προσπάθησε να μην εργάζεσαι για πολύ χρόνο σκυφτός.

Πλησίασε το βάρος που θα σηκώσεις και μη τεντώνεσαι ή απλώνεις τα χέρια σου για να το πιάσεις.

Απόφευγε να σηκώνεις βάρος ψηλά. Αν δεν γίνεται αλλιώς, διόρθωσε τη λαβή σου για να κρατάς σταθερά το φορτίο. Μη γέρνεις προς τα εμπρός την ώρα που ανυψώνεις. Με το ένα πόδι να πατάει λίγο πιο ψηλά βοηθέσαι στο να διατηρείς πιο ασφαλή στάση ανυψώσεως.

Τεχνικές ανυψώσεως

Ο καθένας εφαρμόζει για το σήκωμα βαρών τη δική του «τεχνική», αυτή που τον βιολεύει. Ωστόσο, υπάρχουν βασικοί κανόνες που ο καθένας πρέπει να ακολουθεί. Βοηθούν τον σωματικό αυτοέλεγχο και αποτρέπουν τα «ξαφνιάσματα» της μέσης.

- Έχε το φορτίο κοντά στο σώμα σου.

- Σήκωνε το βάρος χρησιμοποιώντας τα πόδια σου και κράτα ίσια τη ράχη σου (όχι κατακόρυφα).

- Αν χρειαστεί να στρίψεις φορτωμένος, άλλαξε τη θέση των ποδιών σου. Μην στρίβεις τον κορμό σου.

ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ

Ο πόνος στη μέση είναι κάτι συνηθισμένο - για το οποίο δίκαια παραπονίεσαι. Για να τον αντιμετωπίσεις σωστά, να θυμάσαι αυτές τις τρεις βασικές συστάσεις :

1. Πρέπει να γίνεται διάγνωση των αιτιών. Στις 3 από τις 4 περιπτώσεις, ο πόνος στη μέση οφείλεται στη «φθορά» και όχι σε τραυματισμό.

2. Με τις οδηγίες του γιατρού και τη συνεργασία σου μπορείς να γίνεις καλά και να αναλάβεις ξανά την κανονική δραστηριότητά σου, στο χώρο της εργασίας και έω από αυτόν.

3. Μάθε το «πως και γιατί» για τον πόνο στη μέση.

ΕΤΣΙ

Θα ανακουφιστείς από τους πόνους, οι ανησυχίες σου θα ελαττωθούν, θα αποκτήσεις θάρρος και αυτοπεποίθηση και θα βλέπεις με μεγαλύτερη αισιοδοξία το μέλλον.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΦΥΛΑΣΣΕΤΕ ΤΗ ΜΕΣΗ ΣΑΣ

1.ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ.

- Διάλεγε εργαλεία με μικρό βάρος και μακρές χειρολαβές. Δούλευε σε μικρή απόσταση αντί να προσπαθείς να φέρεις έξω από τα πόδια της σκάλας.

- Τότε είσαι σε επικίνδυνη κατάσταση. Κατέβα κάτω και μετακινηθείς την σκάλα προς το σημείο που θέλεις να εργαστείς.

- Ν α χρησιμοποιείς τα κατάλληλα εργαλεία για την προστασία της μέσης σας.

- Χρησιμοποιείτε εργαλεία για ανύψωση και μετακίνηση.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣΗ

Η σκάλα δεν πρέπει να γέρνει. Εάν το δάπεδο έχει κλίση πρόσθιες τάκους έτσι ώστε τα πόδια της σκάλας να είναι πάντα σε οριζόντιο επίπεδο.

λα εργαλεία. Το κατάλληλο εργαλείο για κάθε εργασία, την κάνει ευκολότερη και ασφαλέστερη.

- Το φτυάρισμα. Τα χέρια σου να είναι σε αρκετή απόσταση το ένα από το άλλο για να μοιράζεται καλύτερα το βάρος. Σήκωνε με στήριξη στα γόνατα και τη ράχη ίσια. Το χιόνι να το σπρώχνεις, να μην το σηκώνεις.

- Μετακίνηση βαρέων αντικειμένων. Να χρησιμοποιείς κατάλληλα μέσα μεταφοράς.

- Η αναρρίχηση. Χρησιμοποιείτε γερή σκάλα, σταθερά ακυρωμένη για να αποφεύγετε τις πτώσεις. Μετακινείτε τη σκάλα αντί να τεντώνεστε. Μην σκαρφαλώνετε πάνω σε τραπέζια και καρέκλες.

- Διακόπτετε και τεντώνεστε. Αυτό είναι καλό για τη μέση σας, και με τη διάρκεια θα αποδίδετε περισσότερο.

(Αποφεύγετε να διπλώνετε το στέρνο σας την ώρα που τεντώνεστε).

2. ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ.

ΕΠΙΠΛΑ - ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Τακτοποίησε τα έπιπλα του γραφείου σου και του σπιτιού σου έτσι ώστε να αποφεύγεις κάθε κίνδυνο πρόκλησης στηγήματος.

- Όταν εργάζεστε με την πλάτη κάτω κρατάτε τα γόνατα λυγίζετε για να ισιώνεις η ράχη.

- Όταν εργάζεστε βαθιά (βαθύ κάθισμα).

- Πατάτε σταθερά τα πόδια σας για την ανύψωση βάρους. Τα γλιστρήματα και οι απότομες μετακινήσεις είναι αιτίες για τραυματισμούς.

- Το πάσιμο αντικειμένων που πέφτουν είναι επικίνδυνο. Όταν αυτό επιβάλλεται, κρατάτε τα γόνατα λυγίσματα, ίσια τη ράχη και πατάτε σταθερά.

- Κατεβαίνετε με προσοχή από πλατφόρμες, χρησιμοποιείτε σκάλα.

- Όταν οδηγείτε το κάθισμά σας να έχει κλίση πρόσθιες ώστε τα γόνατά σας να λυγίζουν ψηλότερα από τους γοφού

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΝΟΣΤΑΛΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ
ΣΤΑ ΣΟΚΑΚΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

**Tou k. Δημ. Γ. Κουτρούμπα
Επ. Γεν. Επιθεωρητή M. Εκπ.**

Ποιος το φανταζόταν ότι θα έφθανε η ώρα να νοσταλγούμε αφάνταστα ένα σεργιάνι στα σοκάκια του χωριού μας κι όμως να μη μπορούμε να κάνουμε ούτε μια απλή επίσκεψη σ' αυτό, γιατί έφθασαν κι όλας τα αδίστακτα γηραιειά και τα συνακόλουθά τους;

Αλλά και αν ήταν εύκολο αυτό, που φαντάζομαι πως κάποια στιγμή θα πραγματοποιηθεί, τί θα μπορούσε κανείς να αποκομίσει από ένα τέτοιο σεργιάνι στον τόπο μας σήμερα; Ευτυχώς και υπάρχουν κάποιες συντηρημένες κατοικίες που κι άλλοι νοσταλγούντος τις φρόντισαν. Κι απ' αυτές όμως οι περισσότερες στέκονται κλειδαριαμένες και σιωπηλές περιμένοντας κάποια καλοκαιριάτικα δειλινά να τις ανοίξει ο νοικοκύρης για να του προσφέρουν την κάποια νοσταλγική θαλπωρή τους.

Εκείνο όμως που σου προκαλεί μεγάλη θλίψη είναι ότι αντί να αντικρίσεις κάποια στοιχεία από την παλιά όμορφη εικόνα που διατηρείς από τα παιδικά σου χρόνια στη μνήμη σου, συναντάς μελαγχολικά απομεινάρια του παρελθόντος. Εδώ ένα γκρεμισμένο σπίτι, εκεί μια σωριασμένη στέγη, παρέκει ένα ξεχασμένο καλύβι, ένας πατημένος φράχτης, ένα άλλοτε ολάνθιστο περιβόλι παραπημένο τώρα και γεμάτο από αγριόχορτα και απεριποίητα δέντρα, αλλά και τόσα άλλα μελαγχολικά απομεινάρια ενός νοσταλγικού παρελθόντος. Μια απόκοσμη βαριά σιωπή σκεπάζει τα πάντα. Κι ενώ περιμένεις να ξεπροβάλει μια γλυκιά μορφή εκεί σε μια γωνιά, όπως ξεπετάγεται από τα κατάβαθμα της μνήμης, συναντάς μόνο σκέλεθρα του παρελθόντος. Αραιά και που κάποια γεροντική μορφή καθισμένη σε κάποιο πεζούλι περιμένει με υπομονή να ιδεί κάποιον δικό του. Κάπου - κάπου ακούεται κάποια χαρούμενη παιδική φωνούλα κι αναπτερώνονται οι θαυμές ελπίδες.

Κάπου - κάπου στην κεντρική οδό ακούεται ένα κλάξον αυτοκινήτου ή η φωνή κάποιου διερχόμενου μικροπιλητή, το βέλασμα κάποιου κατσικιού και σπάνια το γαύγισμα κάποιου σκύλου. Αναρωτιέσαι συνεχώς: Εδώ δεν ήταν το σπίτι του τάδε; Εκεί δεν παίζαμε κυνηγητό; Εδώ δεν είχαμε τ' αλώνι; Πάνε όλα και διάβηκαν.

Κι όταν καθίσεις κάπου να ξεκουραστείς, καταπλακώνεται η ψυχή σου από έντονη νοσταλγική διάθεση και το βύθισμα στο χρόνο που διάβηκε, σ' αυτό το περίτεχνο χτες, το σιβυλλικό αλλά και τόσο οικείο, σαν νάταν η χθεσινή μέρα που ζήσαμε και πέρασε αφήνοντας ίχνη απ' τη φρεσκάδα της.

Αναζητούμε εναγώνια την παρουσία των αγαπημένων μας προσώπων που διάβηκαν το ποτάμι, μα τώρα ήρθαμε μεις στο πόδι τους και αφήνουμε άλλους πίσω μας ακολουθώντας την ανθρώπινη μοίρα. Ε! όμως δεν πρέπει και να παραπονούμαστε, γιατί όλοι μας ποιος λίγο, ποιος πολύ αγωνισθήκαμε και συνεχίζουμε τον αγώνα τιμώντας την οικογένεια και το αγαπημένο μας χωριό.

Τιμή οφείλεται πρωτίστως στις ιερές σκιές των γονιών μας που τώρα κοιμούνται εκεί κάτω στη Μακριά Ράχη και που παρ' όλη τη φτώχεια και μιζέρια της εποχής εκείνης, μας δίδαξαν όταν ήμασταν νέοι πως η ζωή αντιμετωπίζεται με την ειλικρίνεια του γνήσιου αγώνα και με την αξιοπρεπή στάση απέναντι στο Θεό, στον συνάνθρωπο και στον εαυτό μας. Χωρίς αυτή τη στάση και χωρίς την προσπάθεια να θιασέψουμε τον πρωτογονισμό και τον επάρατο ατομισμό μας, χωρίς την αγάπη προς όλους και μάλιστα προς τους συγχωριανούς μας προς τι να περηφανευτούμε;

«Αγγείς»

Ο ΔΕΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΛΕΥΜΑ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

Οι αθλητικοί αγώνες είναι καθαρά ελληνικό δημιούργημα, εμπνευσμένο από την αγάπη του ελληνικού λαού προς την ελευθερία και τη φυσική ζωή. Διαμορφώθηκαν κατά τους ηρωικούς χρόνους με την κλασική τους μορφή, έγιναν εθνικός θεσμός με διαστάσεις πανελλήνιων γιορτών και αποτέλεσαν αναπόσπαστο μέρος κάθε θρησκευτικής γιορτής και κάθε συγκέντρωσης.

Οι αρχαίοι έλληνες διοργάνωναν αγώνες για να τιμήσουν τους επίσημους έξενους που φιλοξενούσαν ή τους ήρωες τους, για ανάμνηση μεγάλων νεκρών και για να επικαλεστούν τη βοήθεια των θεών ή να τους ευχαριστήσουν που τους βοήθησαν σε κάτι.

Η διοργάνωση των αθλητικών αγώνων, το πολιτιστικό αυτό επίτευγμα των αρχαίων ελλήνων, ήταν θεσμός ιερός, που έφερε κοντά όλους τους ανθρώπους και τους ένωνε με τα ιδανικά της ειρήνης και της συμφιλίωσης.

Σε πολλές πόλεις της αρχαϊκής Ελλάδας είχαν καθιερωθεί τοπικοί αγώνες για να τιμηθεί ο προστάτης θεός ή ο ήρωας της πόλης όπως τα Παναθήναια προς τιμή της Αθηνάς και του Ηφαίστου, τα Ελευθερία στις Πλαταιές για ανάμνηση της νίκης κατά των Περσών, τα Πανιώνια, τα Μαραθώνια κλπ. Μερικοί όμως απέκτησαν μεγάλη φήμη και έγιναν πανελλήνιοι. Αυτοί ήταν.

α) Τα Ολυμπια που τελούνταν στην Ολυμπία κάθε 4 χρόνια προς τιμή του Δία.

β) Τα Πύθια που τελούνταν στους Δελφούς κάθε 3 χρόνια προς τιμή του Απόλλωνα.

γ) Τα Ισθμια που τελούνταν στον Ισθμό προς τιμή του Ποσειδώνα, και

δ) Τα Νέμεα που τελούνταν στη Νεμέα προς τιμή του Δία.

Στους πανελλήνιους αγώνες έπαιρναν μέρος όλες οι ελληνικές πόλεις

Ο αθλητισμός, που στις μέρες μας συμπεριλαμβάνει την εκτέλεση ποικίλων γυμναστικών αστήσεων, διάφορα αθλήματα και τα αγωνίσματα του κλασικού αθλητισμού τα γνωστά ως αγωνίσματα στίβου και που εμπλουτίζεται συνεχώς με μοντέρνους τρόπους αθλησης και εκγύμνασης, αποβιλέπει στην επιτύχη και ενίσχυση της ψυχοσωματικής ανάπτυξης των ανθρώπων, στην ισόρροπη δηλαδή ανάπτυξη των σωματικών και ψυχοπνευματικών ικανοτήτων,

Ο αθλητισμός στην αρχαία Ελλάδα στόχευε στο πρότυπο το ιδανικό ανθρώπου του καλού καγαθού, του καλλιεργημένου και υγιούς σωματικά και πνευματικά. Νους υγιής εν σώματι υγιεί, κατά τη δρήση του ρήτορα Δημοσθένη,

Στη διάρκεια των Ολυμπιακών αγώνων, των οποίων αρχικός ιδρυτής ήταν ο μυθικός ήρωας Ηρακλής, και με τη σύναψη της Ολυμπιακής εκεχειρίας, σταματούσαν έστω και προσωρινά οι πόλειμοι που διεξάγονταν στα διάφορα μέρη του ελλαδικού χώρου, σταματούσαν οι εχθροπραξίες και αναστέλλονταν οι θανατικές ποινές, για να ενωθούν οι εμπόλειμοι σ' έναν ευγενικό και πολιτισμένο συναγωνισμό,

Η πρώτη Ολυμπιάδα, δηλαδή η περίοδος των τεσσάρων χρόνων, που παρεμβάλλονται ανάμεσα στους Ολυμπιακούς αγώνες, έγινε το 776 π.Χ. παρ' όλο ότι αγώνες γίνονταν στην Ολυμπία πολύ νωρίτερα.

Δικαίωμα συμμετοχής στους Ολυμπιακούς αγώνες είχε κάθε ελεύθερος Έλληνας, αποκλείονταν οι μη Έλληνες, οι δούλοι, οι παραβάτες της ιερής εκεχειρίας, οι ιερόδυσλοι, οι κατηγορούμενοι για κλοπή ή φόνο και οι Έλλανοδίκες.

Οι Ολυμπιονίκες έπαιρναν για βραβείο στεφάνι από αγιωτέλια τον κότινο, αποκτούσαν πανελλήνια φήμη, δόξα και πολλά προνόμια.

Στα βυζαντινά χρόνια και με την επικράτηση του Χριστιανισμού οι αθλητικοί αγώνες καταπολεμήθηκαν σαν ειδωλολατρικά έθιμα και το 394 μ.Χ. καταργήθηκαν οι Ολυμπιακοί αγώνες από το Μ. Θεοδόσιο.

Υστερα από χίλια πεντακόσια περίπου χρόνια, με αφορμή τις αρχαιοιλογικές ανακαλύψεις που έγιναν στην περιοχή της αρχαϊκής Ολυμπίας και με προσπάθειας του Γάλλο «Πιέρ ντε Κουμπερό» στον Ιούλιο του 1894, με συμμετοχή 15 χωρών, στο οποίο αποφασίστηκε η επανάληψη των Ολυμπιακών αγώνων με τόπο διεξαγωγής τους, στην κοιτίδα της Ολυμπιακής ιδέας, την Ελλάδα,

To 1896 έγιναν στην Αθήνα οι πρώτοι σύγχρονοι

— ♦ ΚΑΪΤΣΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΪΤΣΙΩΤΙΚΑ ♦ —

Tou Δημητρίου Ε. Κούτσικα Αντιστρατήγου ε.α.

«Οι αναμνήσεις που κρατάμε για τον εαυτό μας είναι σαν τα λουλούδια μέσα σ' ένα κλειστό δωμάτιο»
(Αλφρέδος Μυσσέ)

Το ερεθίσμα για το παρόν κείμενο, μου έδωσε μια συζήτηση που είχα πρόσφατα στα Τρίκαλα με το συμμαθητή και ξάδελφό μου Γεώργιο Πατρίδα.

Στην πολύωρη και λίαν ενδιαφέρουσα συζήτηση που κάναμε αναπολήσαμε τα παιδικά μας χρόνια και την πολυκύμαντη ζωή μας στο χωριό και όχι μόνο. Έτσι ύστερα από τη συγκινησιακή φόρτιση και τα ανάμεικτα συναισθήματα χαράς αλλά και άφατης θλίψης άθελα μας δακρύσαμε. Περισσότερο συγκινήθηκε ο πολύ ευαίσθητος και καλοσυνάτος Γιώργος. Τι δεν θα δίναμε κείνη τη στιγμή να γυρίσουμε πίσω το χρόνο, στα χρόνια της πρώτης νιότης, να ξαναζήσουμε τη σκληρή αλλά ωραία εποχή και την ομορφιά της ανέμελης παιδικής ζωής.

ΕΠΕΙΔΗ στη φθορά του χρόνου οι μνήμες εξασθενούν, η δε αδυσώπητη καθημερινότητα δεν μας αφήνει περιθώρια για την αναδρομή στα παιδικά μας χρόνια και επειδή οι ανάγκες της δουλειάς έχουν επιβάλλει τη διασπορά μας, έκρινα σκόπιμο να φέρω στη θύμηση των συνομηλίκων μου, που βρίσκονται ακόμα στη ζωή, ορισμένα περιστατικά από τον πρώτο χρόνο της μαθητικής μας ζωής στο Γυμνάσιο Δομοκού. Επίσης να γνωρίσουν οι νεώτεροι τις δυσκολίες και τα πολλά προβλήματα που αντιμετώπισε η δική μας γενιά, η γενιά των πολέμων, η γενιά των πατεράδων και των παππούδων τους.

ΕΙΝΑΙ Φθινόπωρο του έτους 1942. Η Πατρίδα μας ζούσε το 20 χρόνο της Γερμανοϊταλικής κατοχής. Η φτώχεια και η ανέχεια γενικότερα που επικρατούσε σ' όλη τη χώρα, δεν άφησε ανεπτρέαστα και τα νοικοκυρά του χωριού μας. Άλλωστε το φάσμα της πείνας του έτους 1941 δεν είχε εκλείψει ακόμα. Αυτή τη χρονιά εμείς, τα παιδιά της γενιάς μου, όλοι μας εντεκάχρονα και δωδεκάχρονα παιδιά των ξωμάχων με ντρίλια κοντά παντελόνια, μ' ένα ζευγάρι χιλιομπαλωμένα παπούτσια ή γουρονοτσάρουχα, μια βελέντζα και πολλά όνειρα, βρεθήκαμε στο Δομοκό. Οι ευχές των γονιών μας, η θέλησή τους για ένα καλύτερο αύριο των παιδιών τους, αλλά και το δικό μας πείσμα ήταν τα καλλίτερα εχεγγυα για την καλή έκβαση των προσπαθειών μας, για την επιτυχία.

Το Γυμνάσιο εκείνη την εποχή στεγάζονταν στο παλαιό Σχολαρχείο που βρίσκονταν κοντά στην εκκλησία της Αγίας Παρασκευής. Εκεί, με έκδηλο το φόβο, ακούσαμε για πρώτη φορά τους ήχους του κουδουνιού και τη μεστή ομιλία, για μια καλή σχολικά χρονιά, από τον αείμνηστο φιλόλογο και δομοκίτη στην καταγωγή Γυμνασιάρχη μας Ιωάννη Μαραγκογιάννη. Αυτός ο σπουδαίος εκπαιδευτικός μαζί με τους φιλόλογους καθηγητές Αδρίμη και Χρυσάγγη και τον μαθηματικό καθηγητή Τακτικό έκαναν ό,τι ήταν

ανθρωπίνως δυνατό να καλύψουν τα κενά που υπήρχαν σε εκπαιδευτικό προσωπικό. Ήταν μια τιτάνια και αξιοθαύμαστη προσπάθεια.

ΜΕΣΑ σ' αυτό το ακατάλληλο και ανεπαρκές Διδακτήριο, χωρίς εποπτικά μέσα, χωρίς τ' απαραίτητα βοηθητικά βιβλία, με μόνα εφόδια το Αναγνωστικό, δύο τετράδια, ένα μολύβι και μια γομολάστιχα παρακολουθούσαμε τη διδασκαλία και κρατούσαμε ορισμένες σημειώσεις κατά την παράδοση των μαθημάτων. Στο σπίτι είχαμε και από ένα μελανοδοχείο, ένα κοδυλοφόρο και μια πέννα «χ» για να γράφουμε τις εργασίες.

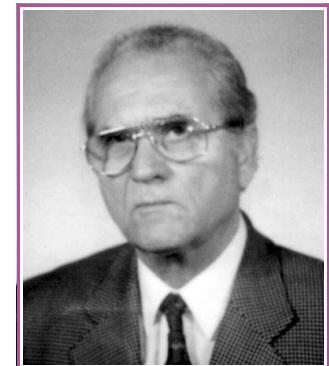
Τα ίδια και χειρότερα προβλήματα αντιμετωπίζαμε και με τους χώρους διαμονής. Οι περισσότεροι Καϊτσιώτες νοικιάσαμε δωμάτια στο σπίτι του Καποίου Δραγαζίκη, γνωστού σ' όλους τους παλαιούς

δ. Στο τέταρτο δωμάτιο οι αδελφοί Χατζή από τα Γαβράκια, εγγόνια του Δραγαζίκη.

Μέσα σ' αυτή τη «χάρβα» προσπαθούσαμε να διαβάσουμε, γιατί μερικοί, όπως οι αδελφοί Χατζή και ο Τιμολέων Καπάλας διάβαζαν μεγαλοφώνως και ήταν αδύνατο να συγκεντρωθούμε στη μελέτη.

Από ευκολίες στο δωμάτιο τουλάχιστον το δικό μας δύο κρεββάτια από τρεις ολίγο υπερυψωμένες τάβλες και στρώματα γεμισμένα με καλαμποκόφύλλα στα οποία κοιμώμαστε ανά δύο. Για φωτισμό μια λάμπα πετρελαίου και «έτερον ουδέν».

Στον προαύλιο χώρο του σπιτιού ευτυχώς υπήρχε μια βρύση, στην οποία πλενόμαστε, αλλά το μεγάλο πρόβλημα ήταν το αποχωρητήριο. Στην άκρη της αυλής υπήρχε ένα υποτυπώδες αποχωρητήριο με λινάτσες γύρωθε, αλλά είμαστε τόσοι πολλοί, που το πρώι μετρόχες σοβαρό πρόβλημα. Όμως τη λύση στο πρόβλημα της αφόδευσης την έδωσε ο Γεώργιος

τους πατεράδες μας. Όμως για καλή μας τύχη, ίσως και εσκεμμένα, ήθαν η μάνα μου, η μάνα του Γ. Κουτρούμπα και ο θείος μας Αλέκος Πατρίδας. Ο μακαρίτης Αλέκος μόλις συγκέντρωσε όλη την ομάδα των Καϊτσιώτων άρχισε τις παρατηρήσεις και τις νουθεσίες μεταξύ των οποίων είπε και τα εξής αυτολεξίες: «παιλιόπαιδα βρήκατε το σπίτι της Ζάραινας να πάτε να τα κάνετε; δεν μπορούσατε να πάτε λίγο πάρα πέρα στο Κιόσκι να χέσετε σαν πέρδικες και να πάρετε και μια πετρούλα να σκουπίσετε τον πισινό σας;» Βέβαια δεν πήγαμε στο Κιόσκι, που είναι μια βρύση δυτικά του σπιτιού. Απλά περιορίστηκαμε στο υπάρχον αποχωρητήριο. Όμως και ο θείος ο Αλέκος που μας έδινε συμβουλές, όταν ήταν μαθητής στο Σχολαρχείο Δομοκού, όντας νοικάρης στη Ζάραινας μια μέρα έριξε στη γεμάτη νερό στάμνα της μας σαύρα (αγκοστέρα).

Το χωρίο το βλέπαμε Χριστούγεννα, Απόκριες και Πάσχα. Όταν ήταν καλός ο καιρός πηγαίναμε κάποια Σαββατοκύριακα και φυσικά πεζοπορία. Όταν βγαίναμε από το Δομοκό, βγάζαμε τα παπούτσια μας για να μη φθαρούν και συνεχίζαμε ξυπόλητοι ή με τα γουρουνοτσάρουχα. Πολλές φορές ήμασταν τυχεροί γιατί εκεί που σήμερα είναι η εκκλησία των Αποθηκών Πυρομαχικών του Στρατού, υπήρχε το λεγόμενο «κλειδί». Εκεί διασταυρώνονταν οι φορτηγάμαξες (ντεκοβίλ) που μετέφεραν το μετάλλευμα από τα Μεταλλεία Ομβριακής στο Σιδ. Σταθμό Αγγειών και έτσι με την άδεια του οδηγού της φορτηγάμαξας ανεβαίναμε στα βαγονέτα μέχρι το Σταθμό. Ενθυμούμαι έναν καλό άγρωπο, οδηγό του τραίνου, το Στελίο Πλανάρα από την Ομβριακή, που μας έβαζε στο χώρο του μηχανοδηγού για να μην κρυώνουμε.

Υστερά από αυτή την περιληπτική αναδρομή στην πρώτη χρονιά μας στο Γυμνάσιο με τις όποιες ταλαιπωρίες, στερήσεις σε θέματα διατροφής, υπόδησης, διαμονής και ψυχαγωγίας, έχουμε ύψιστο χρέος να χύσουμε και ένα δάκρυ στους τάφους των γονιών μας, που μας ανέθρεψαν και μας στήριξαν και ν' αποτίσουμε φόρο τιμής στους σεπτούς καθηγητές μας και σ' όσους άλλους μας βοήθησαν στον ανηφορικό δρόμο της ζωής. Τέλος, ας είμαστε ευγνώμονες στη γενέθλια γη, που μας ανάθρεψε και μας άνδρωσε.

1943 στη Θήβα Καϊτσιώτες και Περιθολιώτες όμηροι των Γερμανών.
Φωτογραφία από το Αρχείο του Αποστόλου Γουλιώνη.

Διακρίνονται: όρθιοι οι Περιθολιώτες Βασίλειος Κοντογιώργος, Βασίλειος Μπαρμάτσης και Φάνης Θεοφανόπουλος και καθίστοι: ο Καϊτσιώτης Απόστολος Σερ. Αργύρης και στο μέσον ο Τρικαλινός Παντελής Γουλιώνης σύζυγος της Καϊτσιώτισσας Φωτεινή Κούτσικα.

Καϊτσιώτες, γιατί μόλις άκουγαν ότι έρχεται ο Δραγαζίκης έπαιρναν τα βουνά. Ήταν ο γνωστός τότε φοροεισπράκτορας του Δημοσίου Ταμείου και όποιος δεν είχε ξοφλήσει τα οφειλόμενα στο Δημόσιο, με τη συνδρομή του χωροφύλακα συλλαμβάνονταν για «τα περαιτέρω». Σ' αυτό το σπίτι με τα πολλά δωμάτια (κελιά κατά τον Γ. Πατρίδα), που βρίσκονταν στη δυτική πλευρά του Δομοκού απέναντι από το Γυμνάσιο έμεναν οι παρακάτω:

α. Στο μεγαλύτερο και με τζάκι δωμάτιο οι Κων/νος και Δημήτριος Κούτσικας, ο Γεώργιος Ν. Κουτρούμπας και ο Γεώργιος Κ. Πατρίδας.

β. Στο διπλανό δωμάτιο οι Τιμόλεων Καπάλας και Γεώργιος Κ. Πέτρου.

γ. Στο τρίτο δωμάτιο ο Ηλίας Π. Ιωαννίδης, κάποιος Βλαχογιώργος από την Άνω Αγόριανη και οι δύο γιοι του Αθανασίου Ζιάκα από το Περιβόλι.

«Ένας ευγνώμων λογισμός προς τον Ουρανό,
είναι ταχεία προσευχή»
(Ευριπίδης)

ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

το 20 τεύχος της εφημερίδας μας (Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου Μαρτίου 2003) δημοσίευσα, ως επιφυλλίδα, κείμενο, πρόταση - προτροπή, για τη δημιουργία στο χωριό μας ενός γυναικείου συνεταιρισμού λαϊκής βάσης.

Το κείμενό μου τούτο είναι πεζό και απευθύνεται στην όρεξη αλλά και στην επιθυμία, που έχουν οι γυναίκες του χωριού μας, να πάρουν κι αυτές στα άξια χέρια τους τη ζωή τους και δημιουργώντας να συνεισφέρουν στο ήδη χαμηλό αγροτικό εισόδημα των οικογενειών τους.

Η προσπάθεια αυτή για να πετύχει χρειάζεται την συμπαράσταση του Τοπικού Κοινοτικού Συμβουλίου του Αγροτικού Συνεταιρισμού και του Συλλόγου μας.

Ο Σύλλογος κατά την διάρκεια των καλοκαιρινών Πολιτιστικών Εκδηλώσεων, γνωρίζω, θα επιδώσει προσκλήσεις σ' όλες τις γυναίκες του χωριού και θα έχει μαζί τους ανοιχτή συζήτηση για το συγκεκριμένο θέμα αλλά και για άλλα.

Η σύσταση και λειτουργία ενός τέτοιου συνεταιρισμού απαιτεί στέγη. Ο πρόεδρος του Τ.Σ. κ. Γιώργος Μόσχος μου είπε ότι εξασφάλισε ένα χρηματικό ποσό για την ανέγερση λαογραφικού μουσείου με αίθουσες πολλαπλών χρήσεων. Συγχαρητήρια για αρχή, αλλά μέχρι το οικοδόμημα αυτό να γίνει πραγματικότητα σίγουρα θα χρειαστεί χρόνος μεγάλος. Ο Συνεταιρισμός χρειάζεται άμεση λύση για αυτό ΠΡΟΤΕΙΝΩ στον πρόεδρο του Τ. Σ. κ. Γεώργιο Μόσχο και στην πρόεδρο του Συλλόγου μας κ. Ευδοκία Οικονόμου να ζητήσουν από τον ΟΣΕ την παραχώρηση ενός ή δύο βαγονιών, επιβατών, που έχουν αποσυρθεί από την κυκλοφορία. Τέτοια βαγόνια ο ΟΣΕ έχει παραχωρήσει σε πολλούς Δήμους - Κοινότητες και αλλού. Μέσα σε τέτοια βαγόνια, που όλοι μας έχουμε δει, στεγάζονται Σύλλογοι, εξυπηρετούνται καλοκαιρινά θέατρα Δήμων (καμαρίνια θησπονιών) κυλικέα κλπ.

Δύο νέοι αγρότες έχουν πάρει έξη (6) βαγόνια του ΟΣΕ, τα οποία μετέτρεψαν σε ξενοδοχεία και τα έχουν τοποθετήσει κοντά στο Αδραμέρη της Θεσ/νίκης με θέα τη λίμνη Κορώνεια (Τηλ. 6974663980).

Επειδή κάθε αρχή είναι δύσκολη, γι' αυτό και παραθέτω ορισμένα στοιχεία για να μπορεί όποια γυναίκα έχει αμφιβολία ή φόβους να απευθυνθεί και να πάρει όσες πληροφορίες νομίζει ότι της χρειάζονται.

1. ΕΛ.ΚΑ (Ελληνικό Κέντρο Αγροτουρισμού). Πανεπιστημίου 10 10671 Αθήνα, τηλ.: 210 3644892 και 210 3617811 (εσωτ. Τ. 14) FAX 210 3641653.

Το ΕΛ.ΚΑ είναι ένα Σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα το οποίο συστάθηκε τον Ιανουάριο του 2003 και απαρτίζεται από επιχειρηματίες, εκδότες, δημοσιογράφους, καθηγητές Πανεπιστημίου, επιστήμονες, άτομα που ο καθένας στο τομέα του έχει να επιδείξει σημαντικό έργο.

2. Ακολουθούν τηλέφωνα Γυναικείων Συνεταιρισμών που λειτουργούν κοντά μας.

- a. Γυναικείου Συνεταιρισμού Αράχοβας τηλ.: 22670-31519 και 31701
- β. " " Zagorás Βόλου « 24260-23460
- γ. " " Μακρυρράχη « 24260-32155
- δ. " " Πορταριάς « 24280-99400 και 99952

Κλείνοντας θα ήθελα να κάνω μια ακόμη πρόταση προς την πρόεδρο και το Δ.Σ. του Συλλόγου μας. Φέτος το καλοκαίρι, πριν ή μετά τις Πολιτιστικές Εκδηλώσεις, θα ήταν χρήσιμο να επισκεφτείτε, μαζί με τις γυναίκες του χωριού μας, τους τρεις Συνεταιρισμούς του Βόλου. Έτσι θα δοθεί η μεγάλη ευκαιρία να δουν και να ακούσουν από τις υπεύθυνες τα υπέρ και τα κατά του Συνεταιρισμού.

Κώστας Ιωαν. Αντωνούλας

ΟΙ ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑΙΟΙ ΤΗΣ ΜΑΚΡΥΡΡΑΧΗΣ (ΚΑΙΤΣΑΣ)

Οι παππούδες Θανασαίοι

Έτσι συγκυριακά έσμιξαν δύο ράτσες ανθρώπων σε έναν αγώνα δρόμου για την ανάγκη της επιβίωσης όταν επέλεγαν συνειδητά στη συνθήκη του Νεϊγυ τη σιγουριά της Ελλαδικής Επικρατείας.

Έτσι οι ντόπιοι Καϊτσιώτες και οι νομάδες Σαρακατσαναίοι έσμιξαν γύρω στο 1950 και μετά τη λήξη του εμφυλίου στη μεγαλοσύνη των ανθρώπων αυτού του σιναφιού.

Η αρχική κοιτίδα των Σαρακατσαναίων ήταν η περιοχή των Αγράφων.

Η ονομασία Σαρακατσαναίοι είναι Τούρκικη. Εξηγείται: Καρά = Μαύρος, Κατσαν = φυγάς (ανυπότακτος).

Στο χωριό μας Καϊτσα έρχονταν περίπου Σαράντα οικογένειες με 5.000 έως 6000 χιλιάδες πρόβατα και γύδια. Αυτοί ήταν οι Θανασαίοι. Τατσαίοι, Μπακοστεργαίοι, Ζερβαίοι, Ντελαίοι και άλλοι.

Μαζί και ο παππούς μας ο Γιάννος Θανασιάς με τα πέντε παιδιά του, όλοι τους καλοσυνάτοι, εργατικοί και φιλόξενοι, με αγάπη και φιλότιμο.

Έλεγε ο παππούς μου, «δεν έχουμε σπίτι' κι χουρίο θ'κ' μας. Στ' στράτις στένουμι τ'ς τέντις κι όταν παίνουμι στα θ'νά κι στα χειμαδιά φκιάνουμε τα κουνάκια μας».

Ο Νίκος Θανασιάς στην Παλιοκαΐτσα

«Μια (μία) π'θαμή γη θ'κή μας δεν έχουμε κι όπους γινιόμαστε στ'λάκκα έτσι κι πιθαίνουμε. Μια κλίτσα γράμματα δεν εμάθαμε. Είμαστε όμως χριστιανοί και μιλάμε μόνο την Ελληνική γλώσσα γιατί

ζήσαμε στα Άγραφα στην αμόλυντη από τους Τούρκους γη, γι' αυτό και είμαστε γνήσιοι Έλληνες».

Στο χωριό μας ερχόταν πρώτα σαν ενοικιαστές Βοσκοτόπου για τα ζωντανά τους και φτιάχνανε τα κονάκια (καλύβες) στη σημερινή τοποθεσία Βλαχοκόνακα χάρη στα οποία πήρε την ονομασία της.

Σιγά - σιγά και με τα χρόνια γίναμε ένα με τους χωριανούς μας. Μας αγκάλιασαν και μας αγάπησαν όπως και εμείς. Γίναμε συγγενείς, ο πατέρας μου πήρε τη μάνα μου που ήταν κόρη του Ν. Τζιωμού και ο Θείος ο Μήτρος την

Τασιά κόρη του Γ. Μπουρα. Κάναμε επίσης κουμπάρους νονούς στα παιδιά μας, προχωρήσαμε στην αγορά χωραφιών για να έχουμε το ψωμί μας και με ένα λόγο χρονιά - τη χρονιά γίναμε ένα που λένε. Οι Σαρακατσαναίοι είναι θάλεγε κανείς οι επαγγελματίες τσοπαναραίοι.

Αντάμωμα των Σαρακατσαναίων (Περτούλι 2000)

Είχε όμως ο παππούς μου και άλογα που τα έβαζε στο αλώνι για να βγει το σιτάρι μαζί με τον Γ. Παπαδοκοτσώλη, Κ. Οικονόμου, Χ. Πέτρου και άλλους πολλούς.

Όπως όλοι οι λαοί έτσι και οι Σαρακατσαναίοι είχανε τα τραγούδια τους, τους δικούς τους καμηούς και ντέρτια, με τη Τζαμάρα (μεγάλη φλογέρα) στο κονάκι στις γιορτές και στα γλέντια (καλογραμένα Άγραφα).

Εμείς όμως οι νεότεροι κάναμε βήματα προς την Γεωργία με διάφορες Καλλιέργειες προϊόντων. Και όσοι τους απέμειναν γονίδια ποιμενικού βίου κρατάνε και μερικά πρόβατα, βέβαια με τη σημερινή εξέλιξη και όχι με το παλιό έθιμο βουνά - χειμαδιά.

Κλείνοντας τη μικρή αλλά περιεκτική διήγησή μου στο τότε και στο τώρα θα ήθελα να ευχαριστήσω την Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου για την ευκαιρία που μου έδωσε, με λίγα και απλά λόγια να δώσω στους νεότερους χωριανούς μας μια γεύση από την πορεία των Σαρακατσαναίων στο χωριό μας.

Ευχαριστώ
Με τιμή
Νίκος Θανασιάς

ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ ΚΑΙ ΔΥΣΑΡΕΣΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΜΑΚΡΥΡΡΑΧΗ - ΚΑΪΤΣΑ ΚΑΙ ΚΑΪΤΣΙΩΤΕΣ

ΣΠΟΥΔΕΣ ΠΤΥΧΙΑ

◆ Η Αρετή - Χριστίνα Λυκούργου Ευθυμίου, κόρη της αείμνηστης Κωνσταντίνας Τσαμασιώτη - Ευθυμίου, πήρε το πτυχίο της ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ.

Δεν ζει κανείς απ' τους γονείς της να την καμαρώσει. Έφυγαν κι οι δυο νωρίς και άδικα. Όμως η Αρετή και οι αδελφός της Δημήτρης στάθηκαν δυνατοί στη ζωή, με τη βοήθεια λίγων συγγενών και προχωρούν και προοδεύουν με φρόνηση κι αξιοπρέπεια. Με στοργή και διακριτικότητα τους καμαρώνει μέχρι σήμερα η γιαγιά τους Θωμάρη Χρ. Τσαμασιώτη μαζί με άλλους συγγενείς.

Καλή σταδιοδρομία Αρετή και μ' αρετή και δύναμη πάντα να προχωράς.

◆ Η Γεωργία Νικολάου Καραϊσκου, έλαβε επίσης το πτυχίο της ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ. Συγχαρητήρια Γεωργία. Καλή στραδιοδρομία.

◆ Η Ευθυμία Ηλία Σκαπέτη, εγγονή Γεωργίας Σανίδα είναι από φέτος πτυχιούχος του ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Συγχαρητήρια Ευθυμία και με το καλό να αξιοποιήσεις τις σπουδές σου όπου επιθυμείς.

◆ Η Ευσταθία Δημητρίου Τσιγκοπούλου, πήρε πτυχίο από το ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ. Ευσταθία συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία.

Η Γεωργία Κων/νου Μόσχου είναι από φέτος πτυχιούχος της ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Συγχαρητήρια Γεωργία και καλές εργασίες.

◆ Η Αντιγόνη Κων/νου Τσιάγκα, πήρε πτυχίο Διεθνών και Οικονομικών Σπουδών της ΑΣΟΕΕ Αθηνών. Συγχαρητήρια Αντιγόνη και καλή αξιοποίηση των σπουδών σου.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ - ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ - ΓΑΜΟΙ

◆ Η Βαρβάρα Τζούνη - Θανασιά κόρη Νικολάου Θανασιά στις 30-3-04 έφερε στον κόσμο το πρώτο της παιδί, αγοράκι. Να ζήσεις μικρούλη και να σε χαίρονται οι δικοί σου.

◆ Ο Χρήστος Δημ. Κούτσικας και η σύζυγός του Ευαγγελία έφεραν στον κόσμο το πρώτο τους παιδί ένα υγιέστατο αγοράκι, στις 11-6-2004. Τους ευχόμαστε να τους ζήσει και να τους προσφέρει πολλές χαρές.

◆ Ο Απόστολος Παπαδοκοτσώλης και η Ντανιέλα Πούσκα που ζουν στην ΚΑΪΤΣΑ έφεραν στον κόσμο το πρώτο τους παιδί, αγόρι. Να σας ζήσει παιδιά και να το χαίρεστε.

◆ Βάπτισαν στη Χαλκίδα, στις 25-4-04 τη δευτερη κόρη τους η Νάντια Ιωάννη Κουτρούμπα και ο σύζυγος της Αθανάσιος Υφαντής. Το όνομα αυτής Γεωργία - Μαρία. Καλή φώτιση Γεωργία - Μαρία. Να σε καμαρώνουν οι δικοί σου.

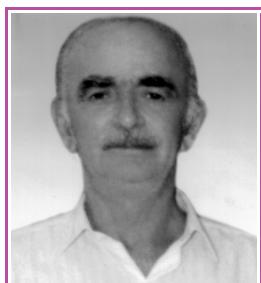
◆ Ο Κώστας και η Μαντώ Μάρρου βάπτισαν το πρώτο τους παιδί, αγόρι, στις 22-5-04. Χρόνους πολλούς να ζήσει Παναγιώτη με φώτιση και επιτυχίες. Να τον χαίρεστε παιδιά.

◆ Στις 25-5-05 ο Σεραφείμ Καλότυχος και η Αικατερίνη Παν. Ζαθού έβαψαν το δευτέρο παιδί τους, κοριτσάκι. Η βάπτιση έγινε στα Λουτρά μας. Το όνομα αυτής Παναγιώτα. Να σας ζήσει παιδιά και να τη χαίρεστε.

◆ Ο Ευάγγελος Δημ. Κούτσικας βάπτισε στις 30-5-2004 το τρίτο παιδί τους και το ονόμασαν Αλέξανδρα. Να το χαίρεστε να σας προσφέρει πολλές χαρές.

◆ Η Ευθυμία (Έφη) Ταγκαλάκη, η κόρη των δασκάλων μας και ο Κωνσταντίνος Βίτσος παντρεύτηκαν στις 26-6-04 στον Ιερό Ναό Αγίου Παντελεήμονος στην Πεύκη. Τις εκλεκτότερες ευχές μας για υγεία, δύναμη και ευτυχία, Έφη και Κώστα, σε σας, και σ' αυτούς που αγαπάτε.

ΘΑΝΑΤΟΙ

◆ Πρωτομαγιά του 2004, διάλεξε ο Δημήτριος Τσεκούρας να εγκαταλείψει αυτό τον κόσμο στα 81 του χρόνια. Ήταν άνθρωπος καλός και καλός γείτονας. Ήξερε να στηρίζει τις απόψεις του και στα δύσκολα χρόνια διατήρησε καλές σχέσεις με χωριανούς κάθε ιδεολογίας. Γι' αυτό είχε και πολλούς φίλους. Τα δυο τελευταία χρόνια της ζωής του, τον ταλαιπώρησαν τα προβλήματα της υγείας του. Όμως πάλευε σαν ήρωας. Η συμπαράσταση βέβαια της αξιοπρεπούς συζύγου του Καλλιόπης και των εκλεκτών παιδιών του Θανάση και Σταυρούλας ήταν αμέριστη μέχρι την ώρα, που τους αποχαιρέτησε για πάντα. Καλή ανάπauση μπάρμπα Μήτσο και χαιρετίσματα πολλά στους συγγενείς και φίλους σου που σε περίμεναν.

◆ Στις 25-5-04, έφυγε απ' τη ζωή η Φωτεινή Γρανίτσα στα 84 της χρόνια. Αιωνία η μνήμη, θεια Φωτεινή και καλή ανάπauση.

◆ Στις 6-6-04 πέθανε ο συγχωριανός μας Βασίλειος Τσιάγκας, αδελφός του Τάκη Τσιάγκα, που βιάστηκε να φύγει πολύ νωρίτερα. Ο Βασίλης έφυγε στα 74 του χρόνια και η κηδεία του έγινε στην ΚΑΪΤΣΑ.

◆ Στις 30-6-04 έφυγε νωρίς ο γιος του αείμνηστου παπα-Γιάννη, ο Σωτήριος Καρατσαλής σε ηλικία 64 ετών. Ξενιτεμένο Καΐτσιωτόπουλο, που μαζί με τον αδελφό του Κων/νο δέπερεψαν στην Αμερική. Η επάραπτη νόσος όμως τον χτύπησε νωρίς κι ο ίδιος διάλεξε να επιστρέψει στη πατρίδα, ίσως επειδή περίμενε το τέλος και γύρευε ν' αναπαυτεί στ' αγιασμένο χώμα της πατρίδας, στην Καΐτσα. Από κοντά του δεν έλειψε στιγμή ο αδελφός του Κώστας, που του κράταγε συντροφιά μέχρι την ύστατη στιγμή. Ευχές για δύναμη και κουράγιο στους δικούς του και ιδιαίτερα στην ηλικιωμένη παπαδιά μητέρα του, που έμελλε να «πιει το ποτήριον τουτό». Αιωνία η μνήμη Σωτήρη

« Αγγείες »

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΜΕΣΩ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΖΗΤΑ ΜΙΑ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΗ

Χρήστος Νίκ Ζαβός, Ιωάννα Χρ. Ζαβού, Νικόλαος Χρ. Ζαβός

Η Μαρία (Μαρούλα) Ζαρούτα - Ζαβού στέλνει στην εφημερίδα μας 150 δολάρια για τη μνήμη:
- Τριάντα ετών από το θάνατο της μητέρας της Ιωάννα Χρ. Ζαβού.
- Δεκαοκτώ ετών από το θάνατο του πατέρα της Χρήστου Νίκ. Ζαβού.

- Τριάντα δύο χρόνων από το θάνατο του αδελφού της Νικολάου Χρ. Ζαβού.

Θυμήθηκε επίσης μαζί με αυτούς τους συγγενείς της Νικόλαο Γεωρ. Ζαβό, Μαρία Νίκ. Ζαβού, Αντρέα Γεωργ. Καρασίκη, και Βασιλική Αντρ. Καρασίκη.

Η ίδια, η Μαρούλα, μας στέλνει 20 δολάρια για λογαριασμό των δικών της ανθρώπων Αλέκου Νικολάου (Καρδίτσα), Μαρίας Παπαευθυμίου (Βόλος), Γεωργίας Παπα (Βόλος) και Νίκου Νικολάου (Καρδίτσα).

Την ευχαριστούμε και της ευχόμαστε υγεία, χαρά και καλή και σύντομη αντάμωση στην όμορφη ΚΑΪΤΣΑ μας.

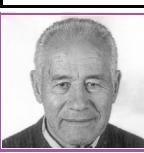
ΟΜΒΡΙΑΚΗ ΟΜΒΡΙΑΚΙΤΕΣ

-Ο Ευάγγελος Τζόγκας και η Στυλιανή Βασιλοπούλου βάπτισαν το αγοράκι τους στις 2-5-04. Το όνομα αυτού Χρήστος. Να σας ζήσει.

-Η Ευαγγελία και η Ιωάννης Ζάχος βάπτισαν το κοριτσάκι τους στις 30-5-04. Το όνομα αυτής Άννα. Να σας ζήσει.

-Σε ηλικία 86 ετών πέθανε η Ευσταθία τακτικού στις 24-6-04. Αιωνία η μνήμη και καλή ανάπauση.

ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΚΑΙ ΔΕΡΙΛΙΩΤΕΣ

 - Νωρίς και σε ηλικία 64 ετών έφυγε απ' τη ζωή στις 10-4-04 ο Περιβολιώπης Σπυρίδων Σκαλιστήρας. Άνθρωπος με αρετή και αξιοπρέπεια κι αγαπητός στους ΚΑΪΤΣΙΩΤΕΣ.

Καλή ανάπauση μπάρμπα - Σπύρο και αιωνία η μνήμη.

- Ο Σταύρος Καραμπέτσιος και η Δήμητρα Αλαμάνη βάπτισαν στο Περιβόλι στις 23-5-04 το κοριτσάκι τους. Το όνομα αυτής Παρασκευή. Καλή φώτιση και να σας ζήσει.

ΠΑΝΑΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΑΓΙΩΤΕΣ

-Ο Βασίλης Ρουμελιώπης και η Παναγιώτα Δίπλα βάπτισαν στις 14-4-04 το κοριτσάκι τους στην Παναγιά. Το όνομα αυτής Ευαγγελία. Να σας ζήσει και καλή φώτιση στη μικρή Ευαγγελία.

ΑΓΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΙ ΝΕΖΕΡΙΩΤΕΣ

-Ο Κων/νος Αργυρόπουλος απ' το Δομοκό και η Ιουλία Σούγκου από τον Άγιο Στέφανο παντρεύτηκαν στις 22-6-04 στον Άγιο Στέφανο. Να ζήσετε και καλούς απογόνους.

-Ο Μπακοστέργιος Αλέξανδρος απ' την Ομβριακή και η Ειρήνη Χριστοπούλου απ' τον Άγιο Στέφανο παντρεύτηκαν στον Νεζερό στις 24-4-04. Υγεία, χαρά και καλοί απόγονοι.

-Πέθανε στις 27-4-04 στον Άγιο Στέφανο ο Νεζεριώπης Γεώργιος Ζάκας σε ηλικία 94 ετών. Αιωνία του η μνήμη και καλή ανάπauση.

-Σε ηλικία 78 ετών πέθανε στις 29-5-04 ο Νεζεριώπης Αθανάσιος Σύρος. Η κηδεία έγινε στον Άγιο Στέφανο. Καλή ανάπauση και αιωνία η μνήμη.

ΞΥΝΙΑΔΑ - ΞΥΝΙΑΔΙΤΕΣ

-Η Αναστασία Μπρίκη πέθανε στις 24-6-04 στη Λαμία σε ηλικία 71 ετών. Η κηδεία έγινε στην Ξυνιάδα. Αιωνία η μνήμη και καλή ανάπauση.

ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ - ΚΟΡΟΜΗΛΙΩΤΕΣ

-Ο Ιωάννης Τσούμας απ' τη Μαντασιά - Δομοκού και η Καλλιόπη Θεοδωράκου απ' την Κορομηλιά, παντρεύτηκαν στις 17-4-04 στην Κορομηλιά. Ευχές για υγεία, χαρά και καλούς απογόνους.

-Νωρίς και στα 60 χρόνια έφυγε ο Κορομηλιώπης Κων/νος Μπαλατσούρας στις 22-4-04. Καλή δύναμη στους δικούς του και αιωνία η μνήμη στον ίδιο.

-Στις 26-4-04 πέθανε η Γεωργία Αράχωβα σε ηλικία 87. Καλή ανάπauση.

-Στις 15-6-04 πέθανε στα 81 της χρόνια η Χαρίκλεια Μπαλατσούρα. Αιωνία η μνήμη.

ΘΥΜΗΣΕΣ ΑΠ' ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΖΗΣΑΜΕ ΚΙ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΑΜΕ ΕΚΕΙΝΟ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ...

Σιάσματα - Αρραβώνες - Γάμος

Όπως σε κάθε γωνιά της Ελληνικής επαρχίας, έτσι και στη δική μας ξέμακρη γωνίτσα, εκεί στην όμορφη κώμη της ΚΑΪΤΣΑΣ, τα ζέθιμα του γάμου και μέχρι το ζευγάρι να φτάσει σ' αυτόν, υπήρξαν ποικίλα.

Έτσι όταν ο νέος έφτανε σε ηλικία γάμου, ο πατέρας ήταν εκείνος που αναλάμβανε την πρωτοβουλία να τον παντρέψει. Ο ίδιος διάλεγε τη νύφη. Με άνθρωπο έμπιστο για κείνον (άντρα ή γυναίκα) έστελνε την ιδέα του προξενιού. Αν ο πατέρας της νύφης δεχόταν, τότε σύντομα το σόι του υποψήφιου γαμπρού επισκέπτονταν το σπίτι της νύφης για να κανονίσουν την προίκα...

Στα ταιριάσματα ή σιάσματα, όπως τάλεγαν όριζαν την ημερομηνία των αρραβώνων και πολλές φορές και την ημερομηνία του γάμου.

Στο γαμπρό οι συγγενείς συνιστούσαν να λέξει «στρογγυλές κουβέντες» στα σιάσματα ενώ στη νύφη να δείχνει όσο μπορεί τη νοικοκορύσνη της κι ύστερα «καλές αρραβώνες», «να τους χαιρόμαστε» και «να μας ζήσουν»....

Ένα μικρό γλέντι γίνονταν, βέβαια στα σιάσματα με φαγοπότι, τραγούδι και χορό. Πρώτη έσερνε το χορό η νύφη, που έπρεπε να 'ναι σεμνή, σοβαρή και χωρίς να λέει πολλές κουβέντες ή να γελάει.

Λίγες μέρες μετά τα ταιριάσματα ακολουθούσαν οι αρραβώνες, που κατά κανόνα γίνονταν μέρα Σάββατο στο σπίτι της νύφης. Ο γαμπρός μαζί με μερικούς στενούς συγγενείς και τον κουμπάρο έφταναν στο σπίτι της νύφης φορτωμένοι με δώρα για κείνη. Φόρεμα, παπούτσια, τσάντα, κολιέ, βραχιόλι και ασφαλώς οι βέρες των αρραβώνων ήταν στις αποσκευές τους.

Επειδή οι αρραβώνες είχαν θρησκευτική επισημότητα ο κουμπάρος φορούσε τις βέρες στους «φρεσκοταιριασμένους» κάτω από τις ευλογίες του ιερέα του χωριού, ο οποίος ήταν υποχρεωτικά καλεσμένος για την ευλογία των αρραβώνων.

Τους τελευταίους καιρούς, που η διάλυση των αρραβώνων έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις, ο ιερέας έπαψε να τις ευλογεί αυτό το βράδυ και έτσι σήμερα οι επίσημες αρραβώνες γίνονται μαζί με το μυστήριο του γάμου.

Το γλέντι της βραδιάς των αρραβώνων, πολλές φορές κράταγε ως το πρωί, ανάλογα με τα κέφια των συμπεθέρων. Ποτέ όμως απ' τη βραδιά δεν έλειπε το «τραπεζιάτικο» τραγούδι.

-Σήμερα ν' άσπρος ουρανός, σήμερα ν' άσπρη μέρα σήμερα αρραβουνιάζεται ο αιτός την περιστέρα.
Σήμερα ν' άσπρος ουρανός, σήμερα ν' άσπρη μέρα ο ήλιος είναι ο γαμπρός, και το φεγγάρι η νύφη και τ' αστεράκια τ' ουρανού είναι τα συμπεθέρια.

Στο τέλος της βραδιάς η νύφη «μαντήλωνε» τους συμπεθέρους (προσέφερε δώρα) με κάλτσες και μαντλάκια, τους φιλούσε τα χέρια και πολλές φορές εκείνοι της προσέφεραν χρήματα.

Την επόμενη των αρραβώνων η νύφη φορούσε τα δώρα του γαμπρού κι ο γαμπρός τα δώρα της νύφης και πήγαιναν στην εκκλησία. Εκεί στην εκκλησία και όπου πήγαιναν πριν το γάμο, τους συνόδευε, πάντα κάποιος συγγενής της νύφης. Ποτέ δεν τους άφηναν μοναχούς. Τους κρατούσαν σε απόσταση. Ήταν αρκετές οι περιπτώσεις όπου νύφη και γαμπρός βλεπόντουσαν στα σιάσματα, στους αρραβώνες και την ημέρα του γάμου, που άρχιζε πλέον η κοινή ζωή τους.

Οι ετοιμασίες του γάμου άρχιζαν απ' την πλευρά της νύφης με το πλύσιμο των προικών στο ποτάμι, στην Κρέμαση, στο Κουσολού, στο Μάρμαρο ή στα Μαντάνια στα Λουτρά.

Τη δεύτερη Πέμπτη πριν το γάμο μερικά κοριτσάκια του χωριού χτύπαγαν τις Καϊτσιώτικες πόρτες λέγοντας:

- Την Κυριακή τ' απόγευμα σας καλεί η στα προικιά της.

Μαζί με την προφορική πρόσκληση τα παιδιά προσέφεραν απαραίτητα άνθος κομμένο απ' τον κήπο της νύφης.

- Και στα δικά σας, απαντούσαν οι κυρίες των σπιτιών ή οι κόρες τους.

- Θα έρθουμε κορίτσια, θα έρθουμε....

Η έκθεση των προικών γινόταν στο σπίτι της νύφης μια Κυριακή πριν το γάμο, όπου όλες οι κοπέλες και οι γυναίκες του χωριού πήγαιναν για να θαυμάσουν την προκοπή της νύφης και των συγγενών της.

Η νύφη κράταγε όλες τις κοπέλες του χωριού να χορέψουν πρώτες εκείνο το απόγευμα, ανταλλάσσοντας ευχές όπως «να ζήσετε», «ώρες καλές», «καλά στέφανα», «και στα δικά σας». Το ρύζι για «να ριζώσει» η καλή σχέση των μελλόντων γέμιζε το χώρο της έκθεσης.

Την Πέμπτη, πριν το γάμο, «ανάπιαναν» τα προζύμια για τις «προβέντες» και το ψωμί για το γάμο. Σ' «αναπιάσματα» πολλές φορές έριχναν νομίσματα και τραγουδούσαν.

«Πυκνά - πυκνά ειν' τα κόσκινα κι αφράτα τα προζύμια κι η κόρη που τ' ανάπιανε με μάνα και πατέρα μ' αδέλφια και ξαδέλφια».

Απ' τ' αλεύρι αυτό που χρησιμοποιούσαν για τις ανάγκες του γάμου αλεύρωναν τα μαλλιά του γαμπρού και της νύφης ώστε... ν' ασπρίσουν, να γεράσουν!!

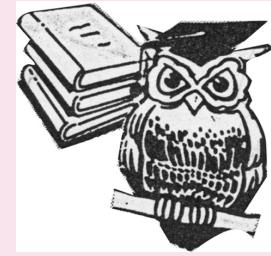
Το Σάββατο το βράδυ στο σπίτι της νύφης συγγενείς και καλεσμένοι έφερναν τα δώρα του γάμου ενώ στο σπίτι του γαμπρού πήγαιναν την «προβέντα» και κρασί. Το ίδιο βράδυ στο σπίτι της νύφης γίνονταν μεγάλο γλέντι μεχρι πρωίς χωρίς, βέβαια, την παρουσία του γαμπρού. Ο μεγάλος παρών της βραδιάς στην ΚΑΪΤΣΑ ήταν ο αείμνηστος **Χρήστος Καλτσάς** με την παρέα του για καλό γλέντι με όργανα και τραγούδι. Αν δεν υπήρχαν όργανα κι οργανοπάιχτες τα τραγούδια τα έλεγαν με το στόμα, τραγουδώντας η μια παρέα πρώτα κι ύστερα η άλλη. Τα τραγούδια έτσι λέγονταν διπλά. Κι όποιος χωριανός ήξερε πολλά τραγούδια κι είχε φωνή καλή ήταν περιζήτος για κείνη τη βραδιά. Και δόξα τω θεώριος ακαθαρός αέρας της ΚΑΪΤΣΑΣ και η περί αυτήν επιβλητική φύση (ως χώρος έμπνευσης και άσκησης) προίκισαν πολλούς Καϊτσιώτες με φωνές γαργαριστές και αηδονίσιες για τις ανάγκες των γάμων της εποχής και της δημοτικής μας παράδοσης γενικότερα.

Από έναν απ' αυτούς συγκρατήσαμε και καταγράψαμε αρκετά έθιμα και τραγούδια για τη μέρα του γάμου που ακολουθεί και τα οποία λόγω έλλειψης αναγκαίου χώρου σ' αυτή τη στήλη σκεπτόμαστε να τα δημοσιεύσουμε στο επόμενο φύλλο.

Σήμερα βέβαια, τα παραπάνω και όσα γράψουμε στο επόμενο, η εποχή κατά κανόνα τα βλέπει «φολκλορικά», παιλιότερα όμως οι άνθρωποι, μοναδική σχεδόν διασκέδαση και ψυχαγωγία είχαν τη συμμετοχή τους σ' αυτά τα γεγονότα. Κι ας μην ξεχνάμε πως η διάσωση του παραδοσιακού λαϊκού πολιτισμού αποτελεί βασικό στοιχείο του πολιτισμού ενός λαού.

Κι όπως λέει ένας σοφός των καιρών μας «είναι καλό να πάρουμε φόρα από πίσω για να προχωρήσουμε με δύναμη μπροστά».

**Για τη μεταφορά
ΕΥΔΟΚΙΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ**

ΤΟΝ ΠΑΛΙΟ ΕΚΕΙΝΟ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ

Από το αρχείο του Συλλόγου: Ανακωρώντας απ' το ξωκλήσι της Παναγιάς με μεταφορικό μέσο ... για τους τυχερούς τα γαϊδουράκια

Από το Αρχείο του Αντώνη Οικονόμου: Κάποιοι θα βρουν τον εαυτό τους, κάποιοι άλλοι κάποιο γνωστό τους....